

Grane kommune
Midt i blinken

ØKONOMIPLAN 2017- 2020
MED HANDLINGSPROGRAM
BUDSJETT 2017

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	5
1.1	Innledende kommentarer budsjett 2017	5
1.2	Visjon	7
1.3	Hovedmålsetting	7
2	Generelt om økonomiplanen.....	7
2.1	Kommunelovens bestemmelser	7
3	Rammebetingelser	8
3.1	Befolkningsutvikling og prognoser	8
3.2	Statsbudsjettet 2017	12
4	Felles inntekter og finans	13
4.1	Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft.....	13
4.1.1	Skatter	14
4.1.2	Rammetilskudd	14
4.1.3	Konesjonskraft.....	14
4.2	Lånekostnader	15
4.3	Utlån.....	17
4.3.1	Næringslån.....	17
4.4	Avskrivninger	17
5	Hovedoversikt	17
5.1.1	Økonomisk oversikt drift.....	17
5.1.2	Budsjettskjema 1A drift	18
5.1.3	Anskaffelse og anvendelse av midler.....	19
6	Tjenesteområder	20
6.1	Budsjett resultatenheter	20
6.2	Ressursbruk/ oversikt ansatte.....	21
6.2.1	Sykefravær og sykefraværsutvikling:	21
6.2.2	Vikarbruk	22
6.2.3	Kompetanseutvikling	22
6.2.4	Rekruttering.....	22
6.3	Ansvar 0. Politisk/ tilskudd	23
6.3.1	Personalplan	23
6.3.2	Økonomisk ramme	24
6.3.3	Tilskudd og kontingenter	24

6.3.4	Kirken	25
6.4	Ansvar 1. Sentraladministrasjon	25
6.4.1	Økonomisk ramme	26
6.4.2	Innhold	26
6.4.3	Rådmannen.....	26
6.4.4	Kommunekassen	26
6.4.5	Servicetorget	27
6.4.6	IKT.....	27
6.4.7	Renhold.....	27
6.5	Ansvar 2. Oppvekst- og kultur.....	28
6.5.1	Personalplan	28
6.5.2	Økonomisk ramme	28
6.5.3	Innhold	29
6.5.4	Ledelse og organisering.....	29
6.5.5	Utfordringer	30
6.6	Ansvar 4. Teknisk	30
6.6.1	Personalplan	31
6.6.2	Økonomisk ramme	31
6.6.3	Administrasjon teknisk	31
6.6.4	VAR.....	32
6.6.5	Veier.....	32
6.6.6	Bygninger	32
6.6.7	Trofors stasjon	33
6.6.8	Næring	33
6.6.9	Brannvern.....	33
6.6.10	Feiing og tilsyn av fyringsanlegg.....	33
6.6.11	Snøscooterløyper	34
6.7	Ansvar 5. Helse og omsorg.....	34
6.7.1	Personalplan	35
6.7.2	Økonomisk ramme	35
6.7.3	Innhold	35
6.7.4	Ledelse og organisering.....	36
6.7.5	Utfordringer	36
6.7.6	Mål	36
6.7.7	Viktige tiltak og endringer.....	37
6.8	Ansvar 6. NAV	38
6.8.1	Personalplan	38

6.8.2	Økonomisk ramme	38
6.8.3	Administrasjon NAV	39
6.8.4	Sosialkontortjenester.....	39
6.8.5	Kvalifiseringsprogrammet.....	40
6.8.6	Husbankens tilskuddsordning.	40
6.8.7	Startlån som bruk til egenkapital	40
6.8.8	Bosetting av flyktninger	40
6.8.9	Budsjett flyktningetjeneste	41
7	Investeringer	43
7.1	Investeringsplan 2018-2020.....	45
7.2	Økonomisk oversikt investering	51
7.3	Budsjettskjema 2A investering.....	52
7.4	Låneopptak	52
8	Vedlegg.....	53
8.1	Betalingsregulativ.....	53

1 Innledning

1.1 Innledende kommentarer budsjett 2017

Vi har tilbakelagt år med usikkerhet vedr kommunesammenslåing. Grane kommune har vedtatt å være selvstendig kommune og Fylkesmannen i Nordland har ikke anbefalt tvungen sammenslåing, men derimot peker på at vi bør samhandle mer med nabokommunene.

Oppgavene til kommunen er i stadig endring. Lover og forskrifter endres i høyt tempo, forventningene til kommunene likeså. Rådmannen ser at det vil bli en utfordring å ajourholde humankapitalen slik at vi makter å fange opp endringene og gjennomføre det som kreves. Organisasjonen må ha mye større fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester fremover.

Kommunens samlede kursbudsjett er på kr 523.500, herav kr. 100.000 til brannvern. Dette tilsvarer ca. kr. 2.100 pr fast ansatt (regnet utfra 200 personer).

Fokus på sykefravær, mestring og jobbnærvær har gitt positive resultat i 2016. Utgifter til sykefravær er stipulert til ca kr 1,4 mill.

2016 var et nybegynnerår som bosettingskommune for flyktninger. Våre erfaringer gjør at 2017 budsjettet innehar økt intern fordeling av de inntekter vi får fra staten.

Fortsatt er det etterslep på vedlikehold av kommunal bygningsmasse, veier, bruer, vann og avløp. I budsjettprosessen er det foreslått styrking av dette på ca kr 800 000 i 2017, noe rådmann ikke fant mulighet til å ta med i det budsjettet som legges fram for kommunestyret. Med slikt etterslep er det viktig å ha fondsmidler disponible til uforutsette ødeleggelser.

I 2017 betaler vi renter og avdrag på lån kr 9,24 mill for gode formål, rådmannen mener at lånefinansiering må begrenses til tiltak relatert til lovpålagte oppgaver. Dette er også påpekt i investeringsbudsjettet som ble behandlet i september.

Næringslivet i Grane går godt, slik at skatteinntektene til kommunen er i positiv utvikling.

Befolkningsutviklingen har vist svak positiv oppgang, men fortsatt er prognosene slik at vi blir færre unge og flere eldre. Det vil være en konstant utfordring å tilpasse driftskvaliteten, driftsform og budsjett tilpasset dette.

Bl.a. er det ikke slik at vi kan redusere en hel skoleklasse eller legge ned en barnehageavdeling 2017.

Grane kommune er heldigstilt kommune som har en grei kommuneøkonomi. Vi er en kommune i utvikling på mange områder, investeringer i ikke lovpålagte tiltak gjør at vi øker bolysten, men samtidig må ha en nøktert kommunal drift som kan gå på bekostning av både organisasjonsutvikling og bygg/anleggsvedlikehold.

Budsjettet legges fram med et netto driftsresultat på 2,6 %.

Tone Larsen
rådmann

1.2 Visjon

Grane kommune midt i blinken

1.3 Hovedmålsetting

Gjennom Kommuneplanens samfunnsdel 2011-2021 er det satt følgende visjon for Grane kommune:

Grane kommune skal utvikles til å bli en kommune der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn utnyttes på en bærekraftig måte og hvor det er godt å bo.

Hovedsatningsområder som er vedtatt:

- Næringsutviklingen
- Utdanning og kompetanse
- Identitet og omdømmebygging
- Befolkningsutvikling med vekt på engasjement av ungdom og kvinner
- Kultur og fritidsaktiviteter
- Kvalitet på utmarksarealer

Forslag til ny visjon er behandlet i formannskapet 2017-2021 (FS 57/16) slik:
Der mennesker og elver møtes skapes trivsel og muligheter.
Slagordet «Grane midt i blinken» består.

Forslag til nye satningsområder er behandlet i formannskapet 2017-2021 (FS 57/16)slik:

Grane kommunestyre vedtar at følgende satningsfelt blir styrende for prioritering av kommunenes planarbeidelse 2017-2021:

- a. Arbeidsplasser og kompetanse*
- b. Bolyst og inkludering*
- c. Nordlands beste folkehelsekommune*
- d. Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass*

2 Generelt om økonomiplanen

2.1 Kommunelovens bestemmelser

Økonomiplanen utarbeides etter § 44 i kommuneloven, mens kravene til årsbudsjettet fremgår av §§ 45 og 46 i samme lov.

Kommunestyret vedtar økonomiplan med handlingsprogram og årsbudsjett for 2017.

Kommuneloven stiller følgende krav til dokumentet:

1. Kommunestyret skal årlig vedta en rullerende økonomiplan
2. Økonomiplanen skal omfatte de 4 neste budsjettår
3. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.
4. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jfr. 46, nr. 6.
5. Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.
6. Kommunestyret vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.
7. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen danner grunnlaget for all planlegging i kommunen. Dette betyr at de hovedpremisser som ligger til grunn i økonomiplanen ikke kan fravikes i andre planer uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng.

Planen er primært et styringsredskap for kommunen. Den skal hjelpe kommunens ledelse til å få en oversikt over den økonomiske handlefriheten, samt til å foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Økonomiplanen er regnet ut med utgangspunkt i forventet lønns- og prisnivå i 2017. Rådmannen utarbeider et samordnet og balansert utkast til økonomiplan på rammenivå som legges fram for formannskapet. Formannskapet foretar innstilling i saken overfor kommunestyret.

Arbeidsmiljøutvalgets og Eldrerådets uttalelse følger med til kommunestyret. Etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak på rammenivå, lager administrasjonen i samsvar med kommunens økonomireglement det detaljerte budsjettet.

3 Rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling og prognoser

Prognoser på antall innbyggere fordelt framover i henhold til ulike aldersgrupper:

	ÅR- 2016	ÅR- 2017	ÅR- 2018	ÅR- 2019	ÅR- 2020	ÅR- 2021
0-5 år	73	68	72	72	72	72
6-15 år	170	150	140	134	126	125
16-66 år	905	899	904	897	876	873
67 år eller eldre	319	310	301	306	327	328
Antall innbyggere	1467	1427	1417	1409	1401	1398

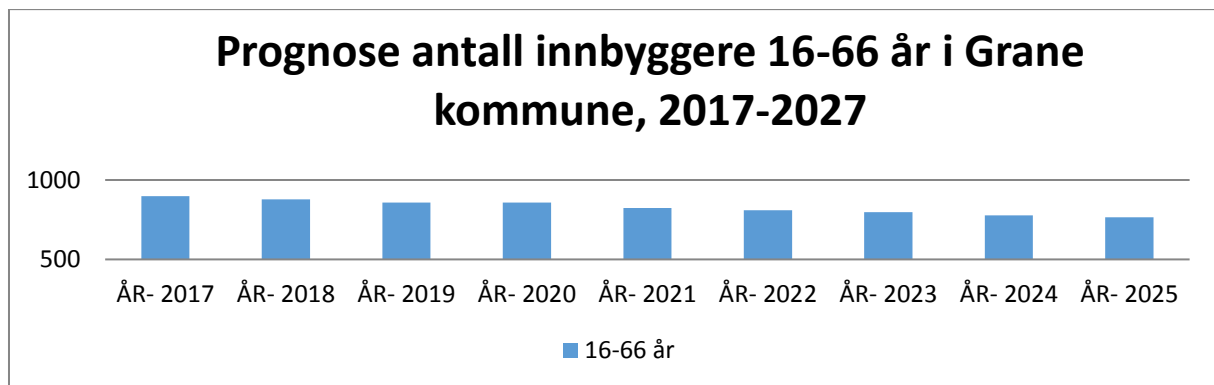
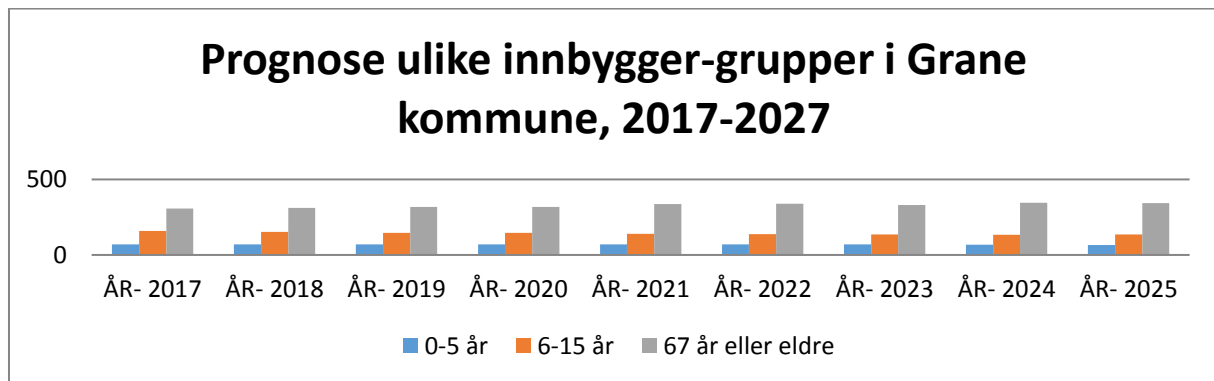

Prognosene tilsier at innbyggertallet går nedover de neste årene. For at vi skal klare å snu denne utviklingen må vi sette inn tiltak som hindrer fraflytting og som gjør at vi får økt tilflytting.

Utviklingen som legges fram her tilsier mindre rammer til kommunen framover.

Denne tabellen viser at antall barn går noe nedover de neste årene, mens antall eldre stiger.

Befolkning og demografi

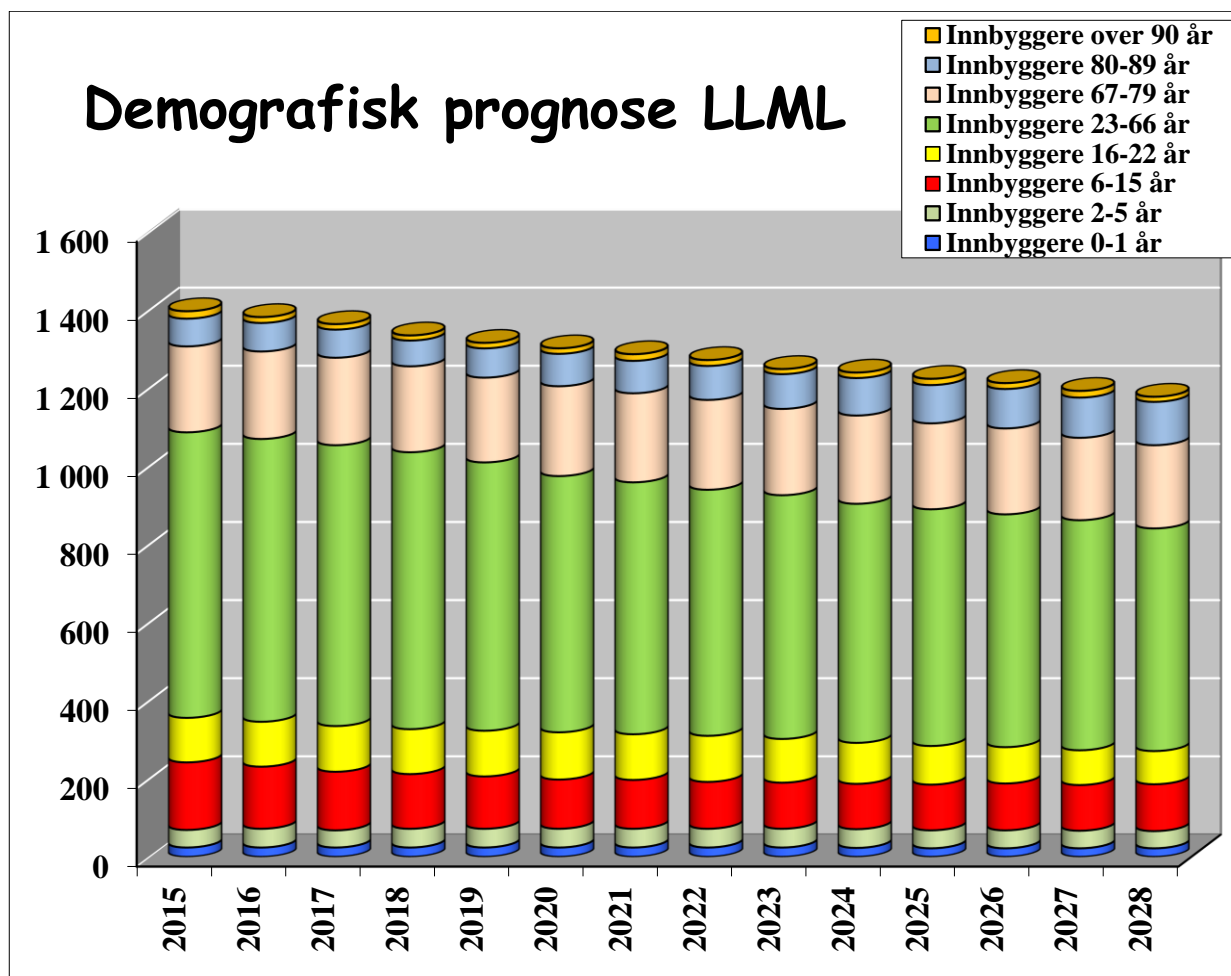

	2012	2013	2014	2015	2016
0-1 år	26	28	26	18	19
2-5 år	53	48	49	57	54
6-15 år	184	192	190	174	170
16-22 år	126	125	113	118	119
23-66 år	774	778	767	765	786
67-79 år	204	217	221	225	220
80-89 år	69	64	68	76	77
Over 90 år	23	23	23	21	22
Innbyggere	1459	1475	1457	1454	1467

Prognosen framover indikerer følgende:

- LLML-prognosen(LLML betyr lav nasjonal vekst-prognose) indikerer en reduksjon i folketallet på ca. 204 personer fram til 2028.
- Aldersgruppen 0-5 år ser ut til å stabilisere seg i denne perioden, men en antatt nedgang på om lag 50 personer i aldersgruppen 6-15 år.
- Det ser også ut til at aldersgruppen 16-22 år og 23-66 år vil få en nedgang på henholdsvis 32 og 132 personer.
- En antatt økning på rundt 50 personer i aldersgruppen 80-89.

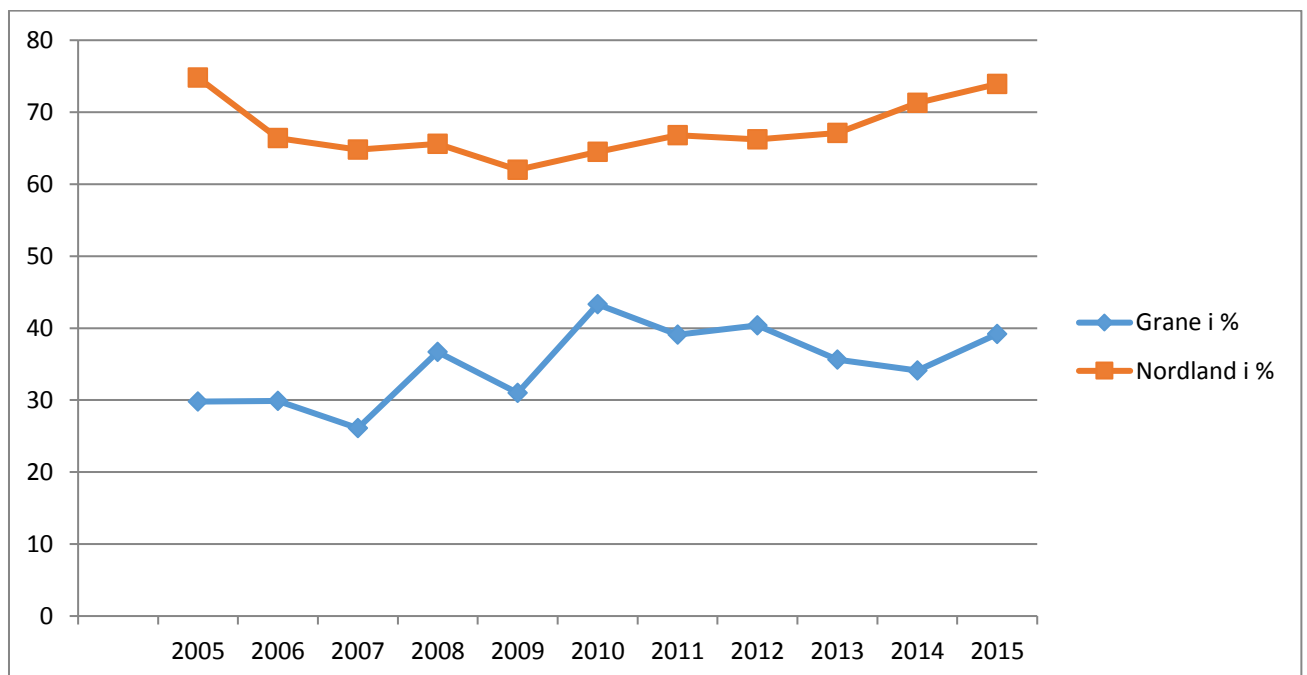
Også innen helse- og omsorg må det arbeides på nye måter. Vi kan forvente økte utgifter her og må avsette tid for personale til å utvikle seg innen velferdsteknologi m.m.

Tall pr. 01.01	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Innbyggere 0-1 år	18	19	19	19	19	19	19
Innbyggere 2-5 år	57	54	50	50	50	50	50
Innbyggere 6-15 år	174	170	159	153	147	139	138
Innbyggere 16-22 år	118	119	117	119	121	117	114
Innbyggere 23-66 år	765	786	781	759	737	706	695
Innbyggere 67-79 år	225	220	216	213	210	223	221
Innbyggere 80-89 år	76	77	71	84	93	100	100
Innbyggere over 90 år	21	22	21	14	15	15	18
Innbyggere i alt	1397	1467	1434	1411	1392	1369	1355

Tall pr. 01.01	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Innbyggere 0-1 år	19	18	17	17	17	17	17
Innbyggere 2-5 år	50	50	48	48	47	46	46
Innbyggere 6-15 år	136	134	135	138	135	138	135
Innbyggere 16-22 år	108	101	95	89	85	81	80
Innbyggere 23-66 år	689	677	671	661	654	635	634
Innbyggere 67-79 år	212	217	211	211	202	204	204
Innbyggere 80-89 år	102	112	114	117	119	127	128
Innbyggere over 90 år	16	17	19	18	20	15	15
Innbyggere i alt	1332	1326	1310	1299	1279	1263	1259

Lånegjeldsutvikling i % av brutto driftsinntekter

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grane i %	29,8	29,9	26,1	36,7	31,0	43,3	39,1	40,4	35,6	34,1	39,2
Nordland%	61,2	66,4	64,8	65,6	62,0	64,5	66,8	66,2	67,1	71,3	73,9

Denne grafen illustrerer lånegjeldsutviklingen i Grane i prosent av sum brutto driftsinntekter sammenlignet med gjennomsnittet for Nordland fra 2005.

Her ser vi at Grane gjennomgående har en lavere lånegjeld i prosent av sum brutto driftsinntekter enn gjennomsnittet for kommunene i Nordland hele perioden. Dette er positivt for Grane.

3.2 Statsbudsjettet 2017

Fylkesmannen har sett på virkningene statsbudsjettet vil ha for kommuneøkonomien og beskriver dette slik:

Kommuneøkonomien 2017

Skatteinngangen til kommunesektoren er oppjustert med 3,8 mrd. kroner etter anslagene i Revidert nasjonalbudsjett 2016. Høyere skatteinngang er trolig tilpasning og virkning av skattereformen og sees på som en engangseffekt for 2016. Det innebærer at anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2017 ikke inneholder denne økningen.

Den samlede pris- og kostnadsveksten (kommunal deflator) anslås til 2,5 pst. Etter dette anslås realveksten i samlede inntekter i 2017 til 12,1 milliarder kroner (tilsvarende 2,7 prosent). Veksten i frie inntekter anslås til 7,2 milliarder kroner (tilsvarende 2,1 prosent). Inntektsanslagene er høyere enn lagt til grunn av Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2017 på 7,3 mrd. kroner. Av den samlede inntektsveksten er 4,075 mrd. kroner frie inntekter. Veksten i frie inntekter fordeles med 3,625 mrd. kroner på kommunene og 0,450 mrd. kroner på fylkeskommunene.

Anslaget for skatteinngangen i kommunesektoren i 2017 bygger bl.a. på 0,7 pst. Sysselsettingsvekst i norsk økonomi og 2,7 pst. Lønnsvekst fra 2016 til 2017.

Kommunene i Nordland

Fra 2016 til 2017 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,7 prosent (fra anslag på regnskap for 2016). Kommunene i Nordland anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,1 prosent.

I Nordland har 8 av 44 kommuner vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Vevelstad kommune med 7,4 prosent, mens Træna kommune har lavest vekst med 0,9 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag for

2016. I all hovedsak kan variasjonen i veksten mellom kommunene forklares med utvikling og endring i befolkningen, endringer i skjønnstilskuddet og endringer i inntektssystemet. For små kommuner kan mindre endringer gi store utslag i vekstprosenten.

Fylkesmennene har i ulik grad holdt tilbake skjønnsmidler til fordeling i løpet av året. Veksttallene på kommunenivå som presenteres her inkluderer ikke eventuelt tilbakeholdt skjønn, noe som kan påvirke vekstanslaget for den enkelte kommune.

Kriterier for inntekter korrigerert for variasjoner i utgiftsbehov.

Sett under ett hadde kommunene i Nordland i 2016 utgiftskorrigererte frie inntekter på 106 prosent av landsgjennomsnittet. Når man sammenligner kommunenes inntekter korrigerert for variasjoner i utgiftsbehov, tar man hensyn til at de antatte kostnadene ved å produsere tjenester varierer betraktelig mellom kommunene. I Nordland hadde 40 av 44 kommuner utgiftskorrigererte frie inntekter som var høyere enn eller lik landsgjennomsnittet. Variasjoner i inntektsnivå kommunene imellom har hovedsakelig sammenheng med variasjoner i skatteinntekter, regionalpolitiske tilskudd, veksttilskudd og skjønnstilskudd.

Finansielle indikatorer

Netto driftsresultat viser hva kommunene/fylkeskommunene sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter inkludert netto renteutgifter og låneavdrag er trukket fra. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 1³/₄ prosent av driftsinntektene for kommunene samlet.

Kommunene i Nordland hadde i 2015 i gjennomsnitt et netto driftsresultat på 2,6 prosent av driftsinntektene. Landsgjennomsnittet for kommunene, inkludert Oslo, var 3 prosent.

Netto lånegjeld viser kommunens/fylkeskommunens langsiktige gjeld fratrukket totale utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler og er et uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunenes ordinære inntekter. Kommunene i Nordland hadde i gjennomsnitt 67 647 kroner per innbygger i netto lånegjeld i 2015.

Landsgjennomsnittet var 62 112 kroner per innbygger.

4 Felles inntekter og finans

4.1 Skatter – Rammetilskudd - Konesjonskraft

	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Inntektsskatt	28 174	30 027	29 407	32 939	32 939	32 939	32 939
Eiendomsskatt Verker/ bruk	4 787	4 745	4 812	4 224	4 224	4 224	4 224
Eiendomsskatt Hytter og hus	2 177	2 187	2 185	2 193	2 193	2 193	2 193
Rammetilskudd	68 901	71 707	73 980	73 776	73 776	73 776	73 776
Sum	104 039	108 666	110 384	113 132	113 132	113 132	113 132

(Tall i løpende regnskapstall og hele tusen)

4.1.1 Skatter

Skatteanslaget for 2017 er satt i forhold til KS sin prognosemodell. Etter inntektssystemet vil vi oppnå en skatteutjevning på **93,9%** av landsgjennomsnittet, uansett utvikling av egen skatteinntang

Den kommunale inntektsskattesatsen for 2017 for personlige skattytere og dødsbo skal være den av Stortingets høyeste fastsatte sats. Den kommunale inntektsskattesatsen for 2017 for elektrisitetsverk som lignedes etter skattelovens § 19 e, skal være i samsvar med høyeste lovlige sats.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2017 er 7 promille, jfr eiendomsskattelovens §11 første ledd. Differensiert skattesats for hytter og hus er 4 promille for 2017. Kommunestyret fastsetter hvert år i forbindelse med budsjettet hvilke satser som skal nyttes. Eiendomsskatten beregnes ut fra eiendomsskattetakstgrunnlaget.

Eiendomsskatt for hytter og hus, samt forretningseiendommer ble innført i 2009.

Eiendomsskattesatser 2017:

Hytter og hus	4 promille
Verker og bruk	7 promille
Forretningseiendommer	7 promille

4.1.2 Rammetilskudd

Kommunens frie inntekter består i all hovedsak av skatt og rammetilskudd. Rammetilskuddet for 2017 og videre framover, er en prognose. Anslaget på skatteinntekter og rammetilskudd i tabellen ovenfor bygger på en beregningsteknisk modell utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. Den beregner skatt og rammetilskudd for hver kommune for neste år basert på regjeringens forslag til budsjett for 2017. Beregningene baserer seg på at alle kommunene får samme skattevekst som gjennomsnittet av kommunene.

Rammetilskuddet er bl.a. avhengig av folketallet og alderssammensetningen i kommunen. Prognosen er utregnet etter folketallet pr. 01.07.16. Innbyggertall pr. 01.07.2016 – **1467 innbyggere.**

4.1.3 Konesjonskraft

Salg av konesjonskraft er budsjettert med kr. 1.000.000 for 2017. Gjelder mengde kraft 9,181 GWh (9 181 000 kWh) for Grane kommune. Ny konesjonskraftavtale inngått 20.11.2016, for perioden 01.01 – 31.12.2017.

Det ble oppnådd en pris på 274,01 NOK/MWh. Ny konesjonskraftavtale inngått med Ishavskraft AS. Gjelder for perioden 01.01 – 31.12.2017.

Avtale for 2018 og videre framover vil bli forhandlet i løpet av 2017. Da i samarbeid med Hemnes og Hattfjelldal kommuner. Rana kommune valgte å ikke være med på budrunde sammen med Hemnes, Hattfjelldal og Grane for 2017. De kjørte eget løp denne gang.

Inntekt på salg konesjonskraft er økt med 6,75 øre fra 2016.

Konesjonsavgifter er budsjettert med kr. 869.364 for 2017.

Gjelder konsesjon av 22.12.1960 for overføring av vann fra Vefsna til Røsvatn.
 Grane kommune sin andel er 35,2 % av kr. 2.469.785.
 Granes andel konsesjonsavgift kr. 869.364- avsettes på næringsfond

4.2 Lånekostnader

UB	R 2014	R 2015	B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Langsiktig lånegjeld (eks. pensjonsforpl.)	63 191	79 481	79 385	80 884	79 870	123 870**	122 200**
Driftsinntekter*	139 637	147 777	140 581	145 778	148 600*	153100*	156 100*
% av driftsinntekter	45,3	53,7	56,5	55,5	53,7	80,9	78,2

*Årene 2019-2020 påslag på 2 % økning av driftsinntekter.

**I tabellen B 2017 – B 2020 er opptak nye lån lagt inn.

2017 låneopptak 8 mill

2018 låneopptak 5 mill

2019 låneopptak 50 mill (nytt sykehjem)

2020 låneopptak 5 mill

Tabellen ovenfor viser utviklingen i kommunens langsiktige gjeld eksklusiv formidlingslån fra 2014 og ut budsjettåret 2020.

Langsiktig gjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene.

Stort låneopptak i 2015, førte til økning. Her overskrider kommunen anbefalt grense. I 2016 ble det vedtatt låneopptak på 6,3 mill. Dette førte til en liten reduksjon i lånegjelden. For budsjett 2017 anbefalte administrasjonen sterkt til at låneopptak måtte holdes på ett minimum. Vedtatt investeringsbudsjett med låneopptak 8 mill fører til %vis økning mer enn ønsket i forhold til planer om nytt sykehjem. For å ha mulighet til realisering av nytt sykehjem bør investeringskostnadene fremover, de nærmeste årene, holdes nede.

Kommunens handlefrihet er avhengig av nivået på lånegjelden. Høy lånegjeld impliserer store kapitalutgifter i form av renter og avdrag.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i rente- og avdragsutgiftene totalt i kommunen. Fra 2018 vil renter og avdrag nye lån komme i tillegg.

	R2014	R 2015	B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2015
Renteutgifter	1 809	1 665	2 510	2 145	2 145	2 145	2 145
Renteinntekt	4 047	3 037	2 629	2 361	2 361	2 361	2 361
Netto renteutg.	-2 238	-1 372	-119	-216	-216	-216	-216
Avdrag på lån	4 957	5 310	6 196	6 504	6 504	6 504	6 504
Netto renter / avdrag	2 719	3 938	6 077	6 288	6 288	6 288	6 288

(tall i hele tusen)

Tallene er utarbeidet med forutsetning om jevn avdragsbetaling som vil medføre gradvis lavere lånegjeld.

Evt. låneopptak 2018/19 nytt sykehjem ekstra driftsutgifter:

	Avdrag 40 år	Avdrag 30 år	Avdrag 20 år	Renter (3%)
Lån 100 mill	2 500 000	3 333 000	5 000 000	3 000 000
Lån 70 mill	1 750 000	2 333 333	3 500 000	2 100 000
Lån 50 mill	1 250 000	1 666 666	2 500 000	1 500 000

Renteinntektene for Vefsna-fondet godskrives fondet ved årets slutt. I tillegg kommer de ordinære renteinntektene.

Renteutgiftene fra B2017 vil stige jfr. nye låneopptak. I og med at Grane kommune har grei likviditet, blir nytt lån tatt opp med utbetaling i desember. Driftsbudsjettet blir derfor ikke belastet med renter og avdrag på nytt lån inneværende år.

Budsjett 2017 er laget med stipulering av renta på utlån med 2,0%. Faste renteavtaler er regnet inn eksakt.

4.3 Utlån

4.3.1 Næringslån

Utlån til bedrifter	Låneopptak	Rentesats	Rest lånegjeld (01.01.17)	Status
Svenningdal Trevarefabrikk AS	5.000.000 (2010)	Nibor +1,5	5.000.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter
Delal Eiendom AS	1.500.000 (2013)	Nibor +1,0	1.055.551	Betaler avdrag og renter
Trofors Veiservice AS	200.000 (2013)	Nibor +1,0	77.768	Betaler avdrag og renter
KOA Børgefjell AS	5.000.000 (2014)	Nibor +1,5	5.000.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter
Jan Thomas Kløvimo	943.000 (2015)	Nibor +3,0	943.000	Avdrag fom 2017 Betaler renter

Renter og avdrag tilbakeføres fortløpende til Vefsnafond

4.4 Avskrivninger

Totale avskrivninger budsjett 2017 Kr. 7 046 418.

5 Hovedoversikt

5.1.1 Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	5 232	5 113	5 303	5 303	5 303	5 303
Andre salgs- og leieinntekter	11 661	11 335	12 986	12 986	12 986	12 986
Overføringer med krav til motytelse	15 496	6 691	5 986	5 986	5 986	5 986
Rammetilskudd	71 707	73 980	73 776	73 776	73 776	73 776
Andre statlige overføringer	3 148	5 573	7 226	7 226	7 226	7 226
Andre overføringer	2 701	615	275	275	275	275
Skatt på inntekt og formue	30 027	29 407	32 939	32 939	32 939	32 939
Eiendomsskatt	6 932	6 997	6 417	6 417	6 417	6 417
Andre direkte og indirekte skatter	869	869	869	869	869	869
Sum driftsinntekter	147 777	140 581	145 778	145 778	145 778	145 778
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	75 705	78 208	81 648	81 648	81 648	81 648
Sosiale utgifter	12 267	17 203	17 746	17 746	17 746	17 746
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	23 787	21 908	23 049	23 049	23 049	23 049
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	10 066	7 275	7 629	7 629	7 629	7 629
Overføringer	13 226	8 250	7 534	7 534	7 534	7 534
Avskrivninger	7 046	7 046	6 849	6 849	6 849	6 849
Fordelte utgifter	0	0	140	140	140	140
Sum driftsutgifter	147 100	139 894	144 457	144 457	144 457	144 457
Brutto driftsresultat	677	687	1 320	1 320	1 320	1 320
Finansinntekter						

Renteinntekter og utbytte	3 037	2 629	2 361	2 361	2 361	2 361
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	233	250	2 091	2 091	2 091	2 091
Sum eksterne finansinntekter	3 270	2 879	4 452	4 452	4 452	4 452
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	1 665	2 510	2 145	2 145	2 145	2 145
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	5 310	6 196	6 504	6 504	6 504	6 504
Utlån	1 109	120	90	90	90	90
Sum eksterne finansutgifter	8 085	8 826	8 739	8 739	8 739	8 739
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-4 815	-5 946	-4 287	-4 287	-4 287	-4 287
Motpost avskrivninger	7 046	7 046	6 849	6 849	6 849	6 849
Netto driftsresultat	2 908	1 786	3 882	3 882	3 882	3 882
Bruk av tidlegere års regnsk.m.mindreforbr.	1 679					
Bruk av disposisjonsfond	5 325	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	9 459	1 296	1 460	1 460	1 460	1 460
Sum bruk av avsetninger	16 464	1 296	1 460	1 460	1 460	1 460
Overført til investeringsregnskapet	61	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m.merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	4 677	538	1 147	1 147	1 147	1 147
Avsatt til bundne fond	7 950	2 545	4 196	4 196	4 196	4 196
Sum avsetninger	12 689	3 083	5 343	5 343	5 343	5 343
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	6 683	0	0	0	0	0

Alle tall i 1 000 kr.

5.1.2 Budsjettskjema 1A drift

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Skatt på inntekt og formue	30 027	29 407	32 939	32 939	32 939	32 939
Ordinært rammetilskudd	71 707	73 980	73 776	73 776	73 776	73 776
Skatt på eiendom	6 932	6 997	6 417	6 417	6 417	6 417
Andre direkte eller indirekte skatter	869	869	869	869	869	869
Andre generelle statstilskudd	3 148	5 573	7 226	7 226	7 226	7 226
Sum frie disponible inntekter	112 685	116 826	121 227	121 227	121 227	121 227
Renteinntekter og utbytte	3 037	2 629	2 361	2 361	2 361	2 361
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	1 665	2 510	2 145	2 145	2 145	2 145
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	5 310	6 196	6 504	6 504	6 504	6 504
Netto finansinnt./utg.	-3 939	-6 076	-6 288	-6 288	-6 288	-6 288
Til dekning av tidligere regnsk.m.merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	4 677	538	1 147	1 147	1 147	1 147
Til bundne avsetninger	7 950	2 545	4 196	4 196	4 196	4 196

Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	1 679	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	5 325	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	9 459	1 296	1 460	1 460	1 460	1 460
Netto avsetninger	3 836	-1 786	-3 882	-3 882	-3 882	-3 882
Overført til investeringsbudsjettet	61	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	112 521	108 962	111 056	111 056	111 056	111 056
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	0	0	0	0	0	0
Mer/mindreforbruk	112 521	108 962	111 056	111 056	111 056	111 056
Alle tall i 1 000 kr.						

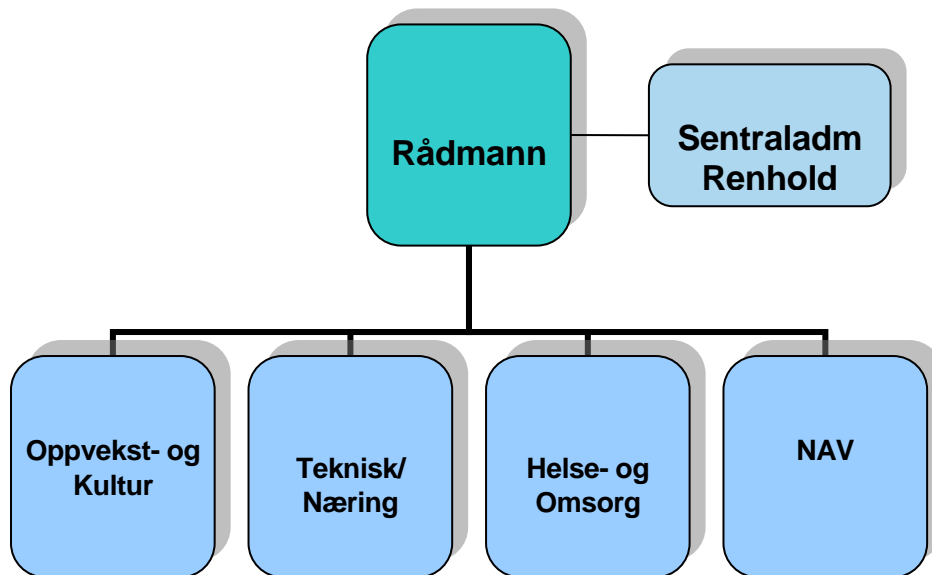
5.1.3 Anskaffelse og anvendelse av midler

	R 2015	B 2016	B2017	B 2018	B2019	B 2020
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	147 777	140 581	145 778	145 778	145 778	145 778
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	7 387	0	0	0	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	21 034	9 404	13 371	13 371	13 371	13 371
Sum anskaffelse av midler	176 199	149 985	159 149	159 149	159 149	159 149
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	140 054	130 647	135 408	135 408	135 408	135 408
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	26 516	6 100	13 000	13 000	13 000	13 000
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	9 262	9 651	9 578	9 578	9 578	9 578
Sum anvendelse av midler	175 832	146 398	157 986	157 986	157 986	157 986
Anskaffelse - anvendelse av midler	366	3 586	1 163	1 163	1 163	1 163
Endring i ubrukte lånemidler	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	366	3 586	1 163	1 163	1 163	1 163
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	19 893	3 083	5 897	5 897	5 897	5 897
Bruk av avsetninger	19 526	1 696	6 934	6 934	6 934	6 934
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	366	1 386	-1 036	-1 036	-1 036	-1 036
Int. overføringer og fordelinger						

Interne inntekter mv	7 921	8 514	6 849	6 849	6 849	6 849
Interne utgifter mv	7 921	8 514	6 849	6 849	6 849	6 849
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

6 Tjenesteområder

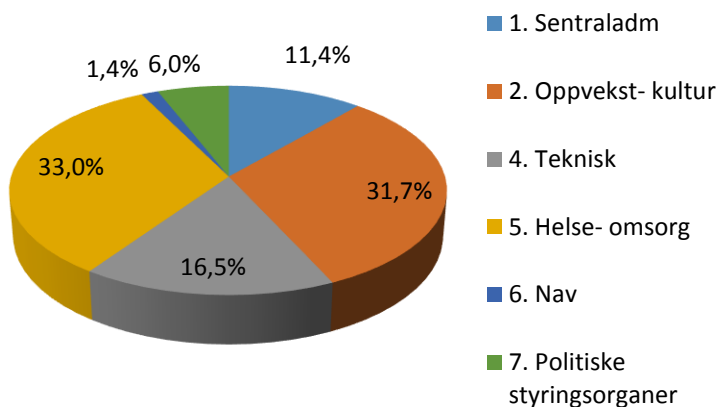

6.1 Budsjett resultatenheter

Område		Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
1	Sentraladministrasjon	12 315 674	12 677 261	3
2	Oppvekst- Kultur	34 021 256	35 404 970	4
4	Teknisk	17 894 391	18 491 620	3
5	Helse- omsorg	35 889 038	36 759 364	2
6	Nav	2 008 735	1 592 813	-21*
7	Politiske styringsorganer	6 363 150	6 661 971	4

*inkl. flyktningebudsjett

Budsjett 2016 fordeling %-vis av totalen

6.2 Ressursbruk/ oversikt ansatte

Grane kommune	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020
Politikk/ tilskudd	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Sentraladministrasjon	13,05	0,00	13,05	13,05	13,05	13,05
Oppvekst og kultur	51,64	-0,95	50,69	50,69	50,69	50,69
Teknisk	11,70	0,30	12,00	12,00	12,00	12,00
Helse og omsorg	55,30	4,12	59,42	59,42	59,42	59,42
NAV	1,50	0,50	2,20	2,20	2,20	2,20
Sum Grane kommune	134,29	3,97	138,46	138,46	138,46	138,46

6.2.1 Sykefravær og sykefraværsutvikling:

	01.01.-.30.09.2014	01.01 – 30.09.2015	01.01 – 30.09.2016
Hele kommunen	8,8	7,3	6,3
Sentraladministrasjonen	10,7	13,7	2,6
Oppvekst- kultur	7,9	8,5	4,3
Teknisk	3,7	3,4	0,8
Helse- omsorg	5,5	6,4	4,7
Nav	0	0	0

Videre arbeid med sykefravær/nærværsarbeid:

Nærværsprosjekt sammen med Nav Arbeidslivssenter v/Are Marthinsen vil bli gjennomført med hele Grane kommune i løpet av første halvår 2017.

Her brukes en spesiell teknikk med dialogspill. Vedr. mestring, trivsel og arbeidsglede og de ansatte deltar aktivt selv i forhold til hva som er utfordringer på den enkelte arbeidsplass og hvordan vi kan sette inn tiltak. Alle ansatte skal ha dette kurset.

Grane kommune har siste kvartal et sykefravær på 4 %.

Vi ser at vi har hatt nedgang hvert kvartal, og ligger nå totalt på 6,3 % på hele perioden fra 01.01 til 31.10.

Det er viktig at vi har ledere som er tett på og jobber systematisk med HMS på den

enkelte arbeidsplass.

Grane kommune jobber sammen med personal i Vefsn kommune vedr. nytenkning på dette området og vi ønsker å søke om skjønnsmidler sammen til neste år, for å jobbe mer innenfor dette og hvordan vi kan hindre fravær og få mer nærvær. Her inviteres også Hattfjelldal og vår IA kontakt med for samarbeid videre.

Kostnader pr. dag pr. ansatt som er sykemeldt regnes som 2900.- i totale utgifter for arbeidsgiver pr. dagsverk. Her vil vi kunne hente mye på å få fraværet ned på et nivå som er akseptabelt.

Regnestykket blir slik: Hittil i år har vi 6,3 % fravær som tilsier 498 arbeidsdager x 2900.- = 1.444.200.- kr i kostnader hittil i år, ifølge Sintef sin utregningsmetode.

Dermed ser vi at det vil være lønnsomt å kunne få ned fraværet. Vi har fokus på dette og ønsker å oppnå våre mål framover med tett oppfølging og tenke nytt ilag med våre samarbeidspartnere. Disse er leger og andre sykemeldere, NAV og vår IA kontakt, tillitsvalgte og verneombud. Sammen må vi klare å få en god arbeidsplass som har lavest mulig fravær framover.

6.2.2 Vikarbruk

Kommunen bruker kun vikarer i de stillinger hvor dette er helt nødvendig for å få driften til å gå.

Lederne skal vurdere hvorvidt det må leies inn vikar eller at de kan klare dette uten å leie inn vikar, eller evt. ved å tilby høyere stilling til deltidsansatte i første omgang.

Viser til Hovedtariffavtalen og Arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til rettigheter ved ledig stilling til deltidsansatte.

De enkelte avdelingene skal sikre at vi har bemanning til å ivareta tjenestene på en forsvarlig måte til enhver tid.

6.2.3 Kompetanseutvikling

Kompetanseheving og videreutdanning er viktig i henhold til kommunens behov.

Videre intern opplæring til våre ansatte er viktig også videre framover. Alle ansatte har behov for intern opplæring innenfor sine områder for å kunne være i stand til å utføre sin jobb tilfredstillende.

6.2.4 Rekruttering

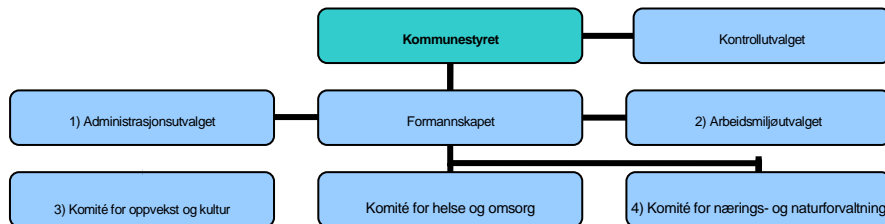
Organisasjonsutvikling, rekruttering og kompetanse er viktige områder for å sikre at kommunen skal levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne.

Mange kommuner opplever på flere områder at det er en kamp om arbeidskraften, og det vil være færre som utdanner seg innen omsorgsyrkene samtidig som behovet for kompetanse og arbeidskraft øker. Grane kommune har ikke opplevd noe særlig utfordring i forhold til rekruttering av fagkompetanse, men vi har brukt en del tid og ressurser på å rekruttere innen en del områder. Viktig å få tak i de rette personene i de rette stillingene.

Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne levere tjenester av god kvalitet til innbyggerne. Kompetanse og fagutvikling mot en

kunnskapsbasert praksis er viktige strategiske virkemidler. Organisasjonen må ha fokus på innovasjon og teknologi i utviklingen av tjenester i framtida.

6.3 Ansvar 0. Politisk/ tilskudd

I tillegg kommer andre råd og utvalg oppnevnt av kommunestyret. Her kan nevnes:

- Rådet for eldre og funksjonshemmede
- Ungdomsrådet
- Skattetakstutvalget
- Overskattetakstutvalget
- Overformynderiet
- Forliksrådet
- Kommunens klagenemnd = Formannskapet

- 1) Formannskapet + 2 ansatte medlemmer
- 2) 3 medlemmer fra arbeidsgiversiden + 3 ansatte medlemmer
- 3) Komité for oppvekst og kultur er kommunens trafiksikkerhetsutvalg.*
- 4) Er kommunens Planutvalg. Erstatte tidligere Næringskomite som inkluderte vilt- og fiskemnd, motorferdselsutvalg samt tidligere friluftsmnd. *

6.3.1 Personalplan

Politikk/ tilskudd	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020
Politikk (ordfører/vara)	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Sum politikk	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10

6.3.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
10	Lønn	1 465 918	1 453 996	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	760 332	909 375	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	804 200	862 800	
14	Overføringsutgifter	3 382 700	3 435 800	
	Total	6 413 150	6 661 971	4

6.3.3 Tilskudd og kontingenter

ANSVAR	ART	TEKST	SUM 2016	Forslag 2017	Endring kr	Endring %	
	200	11953	Kommunenes Sentralforbund	132 900	139 000	6 100	5%
	200	11953	LVK-samarbeid	20 000	23 500	3 500	18%
	200	11953	Utmarkskommunenes sammenslutning	30 000	34 000	4 000	13%
	200	11953	Rådet for Nasjonalpark	10 000	13 500	3 500	35%
	200	11953	Norske Parker	3 300	3 400	100	3%
	200	11953	Medlemskontigent fylkesavtalen	20 000	21 000	1000	5%
	200	11953	Midt-Skandia	7 500	8 000	500	7%
	200	11953	Sagavegen	5 000	5 000	0	0%
	200	11953	Helgeland Friluftsråd	32 000	33 000	1 000	3%
	200	13502	ARKIV I NORDLAND	60 000	60 000	0	0%
	200	13503	RKK-KONTORET FOR VEFSNREGIONEN	110 000	155 000	45 000	41%
	200	13507	KOMMUNEREVISJONEN	427 000	440 000	13 000	3%
	200	13507	INDRE HELGELAND KONTROLLUTV.SEK.	54 700	55 300	1 300	1%
	200	13508	PreBIO (NÆR-LAB)	50 000	50 000	0	0%
	200	13700	HELGELAND REISELIV AS	102 500	102 500	0	0%
	200	14700	Regionrådssamarbeid	100 000	100 000	0	0%
	200	14700	Pendlertilskudd	100 000	100 000	0	0%
	200	14700	Mosjøen Krisesenter	205 000	210 000	5 000	2%
	200	14700	KOA Børgefjell AS- KS 41/16	0	15 000	15.000	100%
	200	14700	Varig tilrettelagt arbeid, HAG	220 000	230 000	10 000	5%
	200	14700	Helgeland Landbruksrådgivning	59 200	60 000	800	1%
	200	14700	Vefsnlaks	15 000	15 000	0	0%
	200	14700	Fiplingdal Landhandel	15 000	15 000	0	0%
	200	14700	Private veger	200 000	200 000	0	0%
	200	14700	Turløypekjøring	20 000	20 000	0	0%
	200	14700	Bygdeboksamarbeid	305 000	305 000	0	0%
	200	14700	Bygdeblad	35 000	35 000	0	0%
	200	14700	Granedagene	50 000	50 000	0	0%
	200	14700	Grane Samfunnshus	25 000	25 000	0	0%
	200	14700	Tilskudd andre trossamfunn	65 500	66 000	500	1%

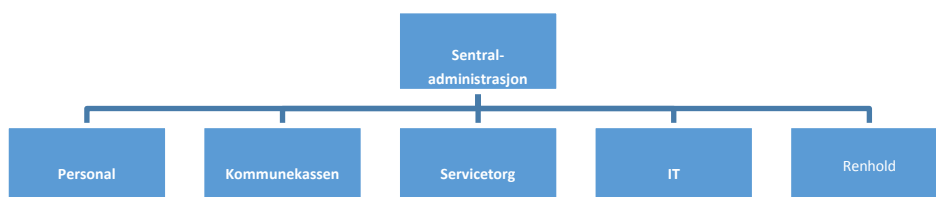

200	14702	FORDELING POLITISKE PARTIER	50 000	50 000	0	0%
200	14703	ETABLERINGSTILSKUDD	100 000	125 000	25 000	25%
		TOTAL	2 630 600	2 722 000	91 400	3%

6.3.4 Kirken

Ansvar 0400. Budsjettert tilskudd kr. 1.640.000.
2,5 % økning fra budsjett 2016.

6.4 Ansvar 1. Sentraladministrasjon

Personalplan

Sentraladministrasjon	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020
Rådmannen	2,00		2,00	2,00	2,00	2,00
Kommunekassen	2,90		2,90	2,90	2,90	2,90
Servicetorget	2,50		2,50	2,50	2,50	2,50
IT*	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Renhold	5,65		5,65	5,65	5,65	5,65
Sum	13,05	0	13,05	13,05	13,05	13,05

*Kjøper tjeneste fra Hattfjelldal

6.4.1 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
10	Lønn	7 998 394	8 210 369	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 781 500	3 930 900	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	717 000	737 000	
14	Overføringsutgifter	0	0	
15	Finansutgifter	180 780	49 992	
16	Salgsinntekter	-82 000	-92 000	
17	Refusjoner	-280 000	-159 000	
18	Overføringsinntekter	0	0	
	Total	12 315 674	12 677 261	3

6.4.2 Innhold

Sentraladministrasjonen en fellesbetegnelse på Grane kommunes administrasjonsledelse og stabsfunksjoner. Sentraladministrasjonen består av funksjonene:

- 1000 - Rådmannskontor
- 1100 - Kommunekassen
- 1200 - Servicetorget
- 1300 - IKT avdeling
- 1600 – Renhold

Sentraladministrasjonen er ansvarlig for tilrettelegging og koordinering av kommunens virksomhet, og fører tilsyn med kommunens forvaltning. Sentraladministrasjonen skal lede hele den kommunale organisasjon mot de mål som det politiske styringssystemet setter.

6.4.3 Rådmannen

Rådmannskontoret består av rådmann og personalsjef.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder og har hovedansvaret for arbeidsoppgaver rettet mot kommunens interne organisasjon, og saksbehandling til folkevalgte organ. I tillegg er det gjennom vedtektene til Vefsnafondet sagt at rådmannen skal behandle fondsstyresaker.

Rådmannskontoret har overordnet personalansvar og hovedansvaret for koordinering av politisk virksomhet. Opplysningstjeneste om kommunal virksomhet og om generelle forhold i kommunen.

Renhold er en del av personalsjefens ansvarsområde (se nedenfor).

6.4.4 Kommunekassen

Kommunens økonomiavdeling består av økonomisjef, skatteoppkrever og konsulent lønn. Avdelingen fører tilsyn og kontroll med kommunens økonomiske midler. Førings av kommunale regnskaper, inkl. årsregnskap. Betaling av fakturaer og utbetaling av lønn.

Kommunekassen foretar all innkreving av kommunale krav, samt ivaretar skatteoppkreverfunksjonen. Sentral også i budsjettarbeidet.

6.4.5 Servicetorget

Servicetorget er kommunens ansikt utad. Er bindeledd mellom kommunale avdelinger og kommunens innbyggere.

Hovedoppgaver er:

- service- og kundebehandling	-forberede saker politiske utvalg
- postbehandling	- avvikling valg
-arkivtjeneste	- fakturascanning
-beredskapsarbeid	
-sentralbordtjeneste	

6.4.6 IKT

IKT-avdelingen (Ansvar 1300) vil i 2017 videreføre dagens driftssituasjon som involverer samarbeid med Hattfjelldal og andre kommuner. Hattfjelldal kommune er vertskommune for det interkommunale IKT arbeidet.

Avdelingen har fjernet alle serviceavtaler som dreier seg om IT-drift, og bruker interne krefter.

Konsulenttjenester settes til 30.000. Dette er i hovedsak ment å dekke bistand på telefonisiden, der vi ikke har intern kapasitet til å drifte/utvikle disse systemene fullt ut. Det settes av kr.40.000 til utskifting av datamaskiner. Dette er ment å dekke noen nødvendige oppgraderinger og ellers havarisituasjoner.

På programlisenssiden tas det høyde for at vi har anskaffet fagsystem for individuelle opplæringsplaner (Visma Sampro).

Når det gjelder investeringer, settes det et beløp ihht. vedtatt økonomiplan på kr. 220.000,- for oppgradering av IT-utstyr på Grane Barne- og Ungdomsskole.

Det avsettes også et beløp på 1.000.000,- som start på fiberutbygging. Dette vil brukes som anleggsbidrag etter en anbudskonkurranse som vil avholdes første kvartal 2017.

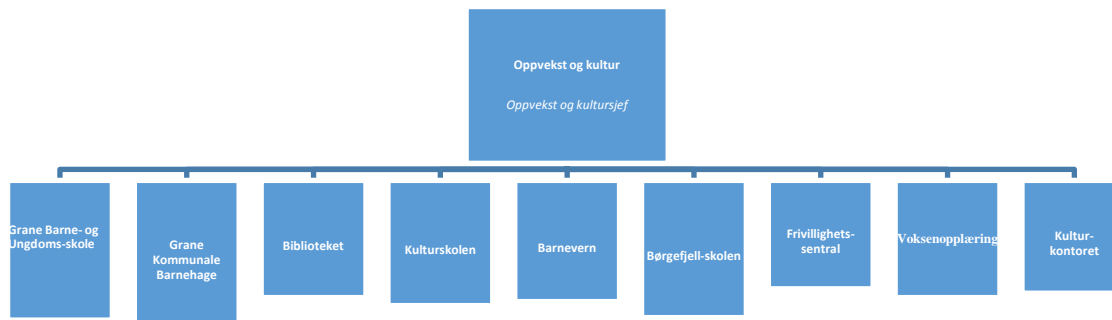
6.4.7 Renhold

Det er 5,5 stillinger på renhold med 7 ansatte. I tillegg kommer sykehjemmet som disponerer sine renholdsstillinger selv.

På kommunehuset er det økt belastning med bruk av kommunestyrsalen og lillesalen til undervisning daglig for voksenopplæring/ flyktninger, samt noe økt bruk av fellesareal.

Dette fører til økte behov for daglig renhold og det er behov for å øke budsjettet. Det er behov for tilføres av midler fra flyktningbudsjettet med ca. 20 % stilling for 2017.

6.5 Ansvar 2. Oppvekst- og kultur

6.5.1 Personalplan

Oppvekst og kultur	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019
Administrasjon oppvekst	2,83	-0,33	2,5	2,5	2,5	2,5
Voksenopplæring	0,5	1,90*	2,4	2,4	2,4	2,4
Barnehager	13,66	-0,66	13,0	13,0	13,0	13,0
Kultur	1,49	0,00	1,49	1,49	1,49	1,49
Frivillighetssentralen	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Barnevern	2,00	0,20	2,20	2,20	2,20	2,20
Sum oppvekst og kultur	48,54	2,15	50,69	50,69	50,69	50,69

*Gjelder norskundervisning flyktninger

6.5.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
10	Lønn	30 636 542	31 937 674	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	3 878 705	4 049 305	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	3 813 362	4 468 662	
14	Overføringsutgifter	754 000	754 000	
15	Finansutgifter	59 256	59 256	
16	Salgsinntekter	-1 971 208	-2 371 044	
17	Refusjoner	-2 748 401	-1 706 883	
18	Overføringsinntekter	-340 000	-1 800 000	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-61 000	-30 000	
	Total	34 021 256	35 404 970	4

Budsjettet for oppvekst og kultur har en ramme på 35 404 970 kroner. Dette er en økning på ca 4 % fra i fjor.

Økningen i utgiftene skyldes noe økning i stillinger til spesialundervisning, økte lønninger, opprettholdelse av 4 avdelinger i barnehagen, økning i undervisning til flyktingene. Tilskuddet til frivilligsentralen fra og med 2017 er lagt inn i rammene til kommunen i stedet for særskilt tilskudd som tidligere år. I 2016 var det budsjettert med nedleggelse av en avdeling i barnehagen fra 01.08.16.

Undervisning av flyktinger dekkes av tilskudd fra Staten.

Lønn er justert etter lønn pr. 01.11.16.

Noen forbruksposter er justert til reelle utgifter, andre med 2,4% og noen er uendret. Refusjoner er budsjettert noe lavere enn i 2016. Dette kommer av at refusjoner alltid er usikre. Mye av refusjonene er refusjon sykepenger, og får vi med av dette enn budsjettert, er dette på grunn av sykdom og økningen går med til å dekke vikarer.

6.5.3 Innhold

Tjenesteområdet omfatter funksjonene:

2000	Administrasjon
2010	Fellesutgifter
2020	Spesialundervisning
2100	Grane barne- og ungdomsskole
2101	Særskilt tilrettelegging skole/SFO
2110	SFO
2120	Prosjekter
2130	Voksenopplæring (flyktinger)
2300	Grane kommunale barnehage
2400	Kulturskole
2410	Bibliotek
2420	Kulturmidler
2430	Kulturvern /museer
2440	Svømmebasseng
2500	Børgefjellskolen
2600	Frivilligsentralen
2700	Barnevern
2701	Aktivitetstilbud barn/ungdom BV

6.5.4 Ledelse og organisering

Oppvekst- og kultursjef leder driften av avdelingen i samråd med lederne i hver avdeling.

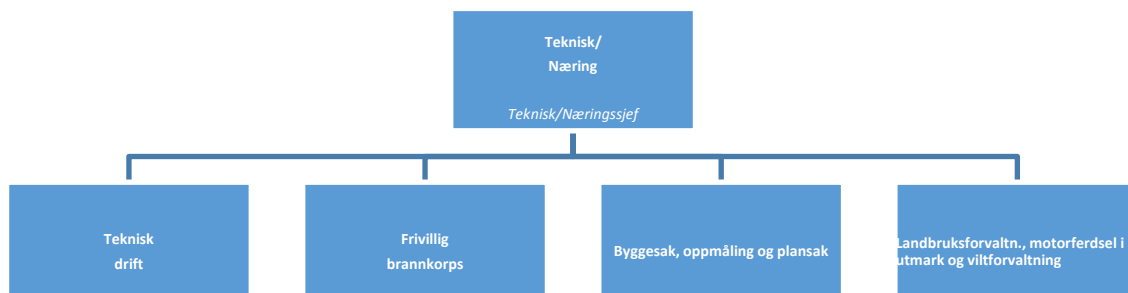
Avdelingen består av Grane barne- og ungdomsskole, Grane kommunale barnehage, Grane kulturskole, barnevern, kulturkontor, bibliotek, voksenopplæring og frivilligsentralen. Alle disse har egen leder. Oppvekstsjefen har det pedagogiske

ansvaret for leirskoledriften på KOA Børgefjell, mens selve leirskolepersonalet og drift besørgeres av KOA selv. Denne arbeidsfordelingen er ny.

6.5.5 utfordringer

- *Nedgang i barnetall:*
Prognosene viser at barnetallet i Grane går noe ned i årene som kommer. Dermed kan noe av overføringene fra Staten gå ned tilsvarende. utfordringen er at selv om barnetallet går ned, er antallet klasser på skolen det samme, og utgiftene til lærere går dermed ikke ned tilsvarende nedgangen i barnetallet.
- *Voksenopplæring:*
Det er en utfordring når det gjelder undervisningslokaler, men vi har nå fått til en velfungerende opplæring i norsk og samfunnsfag for flyktingene. Når denne opplæringen er fullført, vil de som ikke har grunnskole ha krav på grunnskoleopplæring.
I dag kjøper vi grunnskoleopplæring fra Vefsn kommune. (Dette gjelder i 2016 kun 1 elev). Grane kommune må dekke utgiftene til dette inkludert skoleskys. For å opprette slikt tilbud i Grane, må vi ha mange elever for at dette skal være økonomisk forsvarlig. Det hadde vært en stor fordel for elevene om vi kunne tilby denne undervisningen i Grane.

6.6 Ansvar 4. Teknisk

6.6.1 Personalplan

Teknisk	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020
Administrasjon						
teknisk	4,70	0,30	5,00	5,00	5,00	5,00
VAR	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Teknisk utedrift	5,00	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Næring	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sum teknisk	11,70	0,30	12,00	12,00	12,00	12,00

6.6.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
10	Lønn	8 539 409	9 065 344	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	12 026 800	11 815 000	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	1 600 000	1 230 000	
14	Overføringsutgifter	455 000	455 000	
15	Finansutgifter	7 975 382	7 909 316	
16	Salgsinntekter	-9 648 000	-9 793 000	
17	Refusjoner	-1 035 200	-150 000	
18	Overføringsinntekter	-929 000	-929 000	
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-890 000	-1 111 040	
	Total	18 094 391	18 491 620	3

6.6.3 Administrasjon teknisk

Driftsbudsjettet er økt med ca. kr 0.7 mill. i forhold til budsjett 2016. Økningen skyldes justering av lønnskostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader.

Teknisk utedrift burde ha vært økt med en stilling pga. manglende kapasitet til å utføre alle nødvendige drifts- og vedlikeholdsoppgaver med eksisterende bemanning. Grane formannskap er informert om dette i møte den 17.08.16. Brutto lønnskostnader til en slik stilling utgjør ca. kr 500 000, men i samråd med rådmannen fremmes ikke forslaget. Dette pga. de økonomiske konsekvensene. Det må likevel bemerkes at manglende utførelse av vedlikehold av bygninger og VA-anlegg også kan få økonomiske konsekvenser når akutte tiltak må iverksettes.

En stilling i administrasjonen ble økt fra 70% til 100% fra og med den 01.02.2016 etter at vedkommende arbeidstaker i mange år hadde hatt redusert stilling pga. helsemessige forhold.

Stillingen som arealplanlegger er pr. dato ikke besatt pga. at innehaver av stillingen er innvilget ett års permisjon til i oktober 2017, men stillingen er lystig ledig og ønskes besatt med en vikar. Plan og bygningslovens § 3 sier at *Kommunestyret skal sikre at kommunen har tilgang til nødvendig planfaglig kompetanse.*

6.6.4 VAR

VAR omfattes av driftsområdene vann, avløp og renovasjon, og driftsutgiftene og driftsinntektene er justert noe. Vann- og avløpsgebyrene er viktige inntekter og bør økes minimum tilsvarende økningen i konsumprisindeksen, men helst mer.

Det bygges nytt kommunalt vannverk på Svebakken. Dette vil bli satt i drift ved årsskiftet 2016/17. Anlegget er gjennomført iht. investeringsplanen, og vil påføre kommunen både driftsinntekter og utgifter.

På Grane er det også under bygging et nytt vannverk iht. investeringsplanen. Anlegget vil trolig medføre mindre driftsproblemer ift. eksisterende anlegg, men dette vil ikke ha noen betydning for inntektene.

Avtalen med Nors Slam AS vedr. slamtømming av private septiktanker ble videreført for ett år, dvs. også for 2016. Slamavgiften faktureres abonnentene med et fast beløp inntil 3 m³ og i tillegg et beløp pr. m³ over 3 m³. Dette foreslås endret til et fast beløp inntil 4 m³ med tillegg. Dette fordi at de fleste har septiktank på 4 m³.

Avtalen med Norsk Slam AS utgår i 2016, og slamtømming fra og med 2017 må derfor konkurranseutsettes. Dette innebærer også at det vil være noe usikkerhet omkring driftsutgiftene til slamtømming i 2017.

6.6.5 Veier

Driftskostnader til sommervedlikehold av veier er økt noe, og det er viktig å opprettholde et jevnt veivedlikehold over tid. Dette for å unngå at veiene slites helt ned før større opprustingstiltak må iverksettes. Et jevnt vedlikehold vil også begrense skader på veiene i flomperiodene. Sommervedlikeholdet blir gjennomført både med eget utstyr og med innleide entreprenører.

SafeControl AS har vært engasjert til hovedinspeksjon av samtlige bruer i 2016, og rapporten konkluderer med at det er behov for utbedringer tilsvarende 4 – 5 mill. kroner på noen bruer. I tillegg er det en del bruer som også har behov for opprusting, men kostnadene er ikke beregnet. Dette er kostnadskrevenne tiltak, men Grane kommune som veieier har et ansvar for at det ikke er forbundet med risiko å benytte bruene.

6.6.6 Bygninger

Det er et stort behov for både opprusting og et løpende vedlikehold av boliger, leiligheter og annen bygningsmasse. Budsjetterte vedlikeholdskostnader er derfor ikke i

samsvar med det reelle behovet. Det bør derfor vurderes om det er aktuelt å selge boliger som ikke disponeres av helse- og omsorgstjenesten.

6.6.7 Trofors stasjon

Grane kommune har fra og med 2015 inngått en 10-års leiekontrakt med Rom Eiendom AS om leie av tidligere venterom og ekspedisjon ved Trofors stasjon. Lokalene er opprustet og ominnredet til kontorlokaler med 6 kontor, møterom, kjøkkenkrok og et utstillingslokale. Leiearealet er ca. 130 m². Leiekostnadene pr. år blir ca. kr 216 000 inkl. strøm til lys og oppvarming. I tillegg dekker kommunen kostnader til renhold og internett-tilgang.

To av kontorene leies ut til hhv. Miljødirektoratet og Fylkesmannen, og dette gir ca. kr 113 000 i årlig leieinntekt. Dette prosjektet med leie og fremleie av disse kontorlokalene er mao. et tapsprosjekt inntil fire kontor blir utleid.

6.6.8 Næring

Det årlige erstatningsbeløpet (konsesjonskraftinntekten) kr 869 000 fra Statskraft Energi AS avsettes til kommunalt næringsfond, som igjen benyttes til finansiering av lønnskostnader til kommuneveterinær, tilskudd til næringsdrivende og tilskudd til landbruksformål.

Det budsjetteres med kr 150 000 i tilskudd til næringsdrivende og kr 250 000 i tilskudd til landbruksformål. Bruken av disse midlene varierer fra år til år.

Lønnskostnader til kommuneveterinæren finansieres også delvis av statlige stimuleringsmidler som Grane og Hattfjelldal mottar i fellesskap.

6.6.9 Brannvern

Det frivillige brannvesenet består av 16 brannkonstabler i 1 % stilling. Fra og med 2017 er det ønskelig at stillingsprosenten øker til 2 % for samtlige ansatte. Dette pga. at det er behov for mer tid til øvelser ettersom brannvesenet også skal bistå ambulansetjenesten med livreddende oppdrag når ambulansen er på utrykning, samt bistå politiet ved hendelser med pågående livstruende voldsutøvelse med våpen. Dette innebærer en kostnadsøkning på ca. kr 100 000,- pr. år i faste lønnskostnader.

I forbindelse med KS-sak nr. 19/14 Dokumentasjon av brannvesenet i Grane, er det budsjettert med høynet beredskap i høytider og ved avviking av sommerferie, samt kompetanseheving for brannkonstabler, utrykningsledere og utdanning av nye sjåførere med klasse C / kode 160.

6.6.10 Feiing og tilsyn av fyringsanlegg

Fra og med 2014 ble det inngått avtale med Vefsn kommune om innleie av tjenester til feiing og tilsyn av fyringsanlegg. Det ble fra samme tid også innført behovsprøvd feiing, dvs. at feiing utføres etter behov og minst en gang pr. 4. år. Dette medfører at noen får

utført feiing hvert år og noen hvert andre, tredje eller fjerde år, men samtlige huseiere blir fakturert for feieavgift hvert år.

Finansieringen av denne tjenesten dekkes inn med den årlige feieavgiften som hver enkelt eier blir fakturert for.

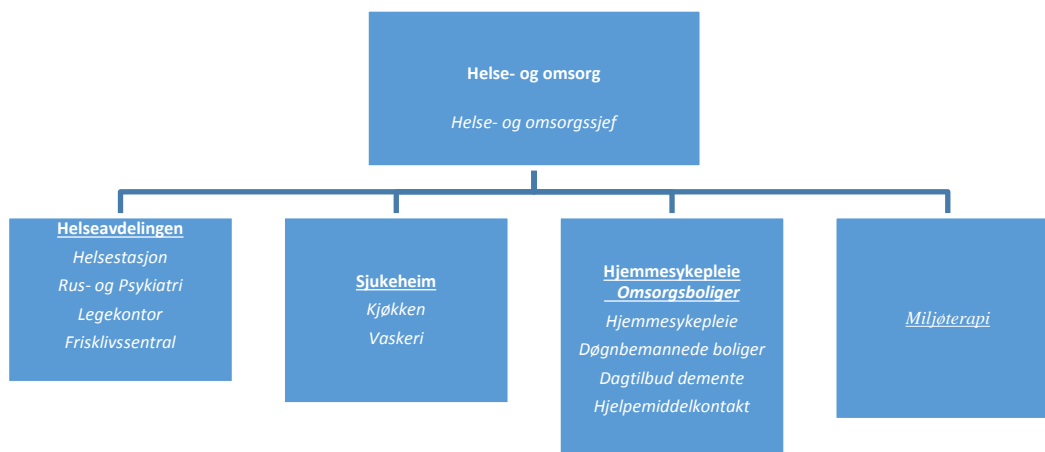
6.6.11 Snøscooterløyper

Etablering av kommunalt løypenett for snøscooter har medført driftskostnader på ca. kr 300 000 i den første sesongen. Dette har også resultert i et underskudd på ca. kr 100 000 da det er solgt årskort og døgnkort for ca. kr 200 000. Konsekvensen av dette er at prisen pr. kort bør øke slik driftskostnadene blir dekket av kortsalget.

De største driftskostnadene har vært lønnskostnader til driftspersonell og kostnader til brøyting av parkeringsplasser.

Etableringskostnadene til den første sesongen var ca. kr 300 000. Dette ble finansiert over investeringsbudsjett 2015.

6.7 Ansvar 5. Helse og omsorg

6.7.1 Personalplan

Helse og omsorg	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020
Administrasjon HO	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Åpen omsorg	16,49	-3,64	12,85	12,85	12,85	12,85
Miljøtjeneste*	0,00	6,97	6,97	6,97	6,97	6,97
Sykehjem	26,01	2,89	26,90	26,90	26,90	26,90
Helse	10,70	-0,10	10,60	10,60	10,60	10,60
Folkehelse	1,10	0,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Sum Helse/omsorg	55,30	4,12	59,42	59,42	59,42	59,42

*Miljøtjeneste opprettet som egen enhet fom 2016 (tidligere under åpen omsorg)

6.7.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
10	Lønn	41 290 578	42 238 324	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	2 625 600	2 528 400	
13	Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	341 000	331 000	
16	Salgsinntekter	-3 997 500	-4 042 500	
17	Refusjoner	-4 045 640	-3 970 860	
18	Overføringsinntekter	-325 000	-325 000	
	Total	35 889 038	36 759 364	2

6.7.3 Innhold

Tjenesteområdet omfatter funksjonene:

-5000	Helse og omsorgssjef
-5110	Hjemmetjenesten
-5120 og 5140	Miljøterapitjenesten
-5200	Sykehjemmet
-5700	Legekantor
-5720	Helsesøster
-5740	Rus og psykiatri
-5800 og 5710	Folkehelse og fysioterapi

«Helse og omsorgssektoren er kommunens mest komplekse og kostnadsintensive sektor. Oppgavene til kommunen innenfor denne sektoren antas å øke i årene fremover, mens tilgangen på ressurser; menneskelige og økonomiske, ventelig ikke vil øke i vesentlig grad. Kommunens evne til å organisere sin drift effektivt, og samtidig levere god kvalitet på tjenestene vil være vesentlig for om kommunen skal ha en bærekraftig omsorgssektor også i fremtiden.»

6.7.4 Ledelse og organisering

Helse og omsorgssjef organiserer driften i samråd med ledere fra hver funksjon.

6.7.5 utfordringer

- Kompleks organisasjon med mange ulike fagområder som skal samordnes for å levere god kvalitet til våre innbyggere.
- Folkehelseprofilen i Grane viser stor økning i antall eldre og syke i årene som kommer, og denne utviklingen vil derfor stadig kreve tilstrekkelig fagpersonell.
- Gammelt sykehjem over 2 etasjer vanskeliggjør og fordyrer driften.
- Nye krav i flere fagfelt vil øke kommunens ansvar for forsvarlig drift.
- Behov for økt kompetanse i miljøterapitjenesten
- Drift må tilpasses utviklingen, noe som krever endringsvilje i tjenesteområdet.
- Mangler bemanna omsorgsboliger i Grane kommunes omsorgstrapp.

Når vi skal ta imot pasienter til observasjon, tidlig utskrivning og akutte innleggelser vil vi ha behov for mer plass og rom. Demens og kreftomsorg gir oss utfordringer framover, og noen av disse kravene er tatt hensyn til i budsjettet. Behovet for omsorgsboliger med heldøgns tjenester melder seg stadig. Fast plass for en pasient på institusjon koster kommunen ca.1 mill pr. år. Til sammenlikning koster bolig med heldøgns bemanning ca., 500 000 pr.år . Her ligger store innsparingsmuligheter

6.7.6 Mål

Området har det overordnede ansvar for alle helsetjenester i kommunen etter gjeldene lover og forskrifter.

- **Videreutvikle og forbedre helsetjenesten i Grane kommune.**
- **Reduksjon av sykefravær og overtidbruk.**
- **Helsefremmende arbeidsplass med folkehelse i fokus.**
- **Strukturert ledelse og samarbeid.**
- **Nytt helsetun – samlokalisering av tjenesteområdet.**

6.7.7 Viktige tiltak og endringer

Omorganisering av bemanning i sykehjem, hjemmetjeneste og miljøterapi etter gjeldene lover og forskrifter har gjennom 2016 resultert i:

- Nye turnuser og gjennomgang av ansettelsesforhold og arbeidssted. Økte stillingsprosenter til faste ansatte som har stilt krav om, og har rett til økt stilling. Flere sykepleierstillinger i hjemmetjenesten og på sykehjemmet.
- Natt-tjenesten ferdigstilt med faste sykepleiere og helsefagarbeidere.
- Ny bakvaksordning for sykepleiere.
- Utredning og opprettelse av miljøterapitjeneste med leder. Her har kommunen utfordringer om å dekke tjenester vi i dag må hente inn ekstern hjelp for å gjennomføre. Dette er svært kostnadskrevenende, opp mot 1 mill. i år. Ved å styrke vår kompetanse og organisere tjenesten annerledes, vil vi ha store innsparingsmuligheter her.

Med bakgrunn i hele omorganiseringen har det i løpet av 2016 vært en økning i fast ansatte med ca. 4 årsverk. En del av årsverkene er lagt inn med bakgrunn i økt budsjett i 2016. Lønnsutgiftene øker totalt med 2,3 % fra 2016. Dette ligger under lønnsvekst resultat hoved tariffoppgjør 2016. (gjennomsnitt 2,4 %).

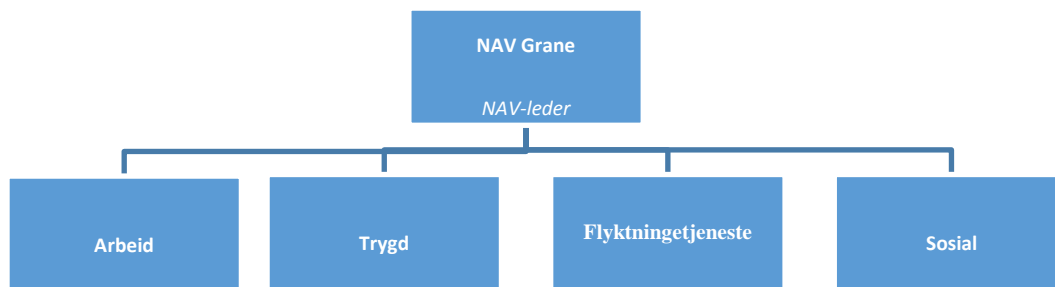
Etter oppstart med nye turnuser i mai måned har det vært stor bedring i arbeidssituasjonen for ansatte.

Driften er mer forutsigbar, og sykefraværet er betydelig mindre.

Nye turnuser i miljøterapitjenesten kom først i gang oktober/november 2016, og vi vil ikke se den økonomiske effekten av denne endringen før til neste år. Eksempelvis vil vikarbruk og overtid reduseres betraktelig.

- I et folkehelseperspektiv sett opp mot krav til kommunene er det ikke realistisk å kutte ressurser innenfor helse og omsorgstjenesten. Tilstrekkelig bemanning vil også redusere sykefravær, overtid og vikarbruk.

6.8 Ansvar 6. NAV

6.8.1 Personalplan

NAV	Årsverk 2016	Endring	Årsverk 2017	Årsverk 2018	Årsverk 2019	Årsverk 2020
Sosialkontortjenester	1,00		1,00	1,00	1,00	1,00
Flyktingetjeneste	0,50	0,7*	1,20*	1,00	1,00	1,00
Sum NAV	1,50	0,5	2,20**	2,20	2,20	2,20

*Herav 20% vaktmester, økning stilling flyktingekonsulent til 100% fom 2016

**Kontoret har totalt 5,2 årsverk, statlig og kommunal del.

6.8.2 Økonomisk ramme

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017	% endring
10	Lønn	4 822 635*	5 790 918	
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	1 100 700	514 500	
14	Overføringsutgifter	1 509 000	740 000	
15	Finansutgifter	120 000	90 000	
16	Salgsinntekter	0	-35 000	
18	Overføringsinntekter	-5 193 600	-5 116 000	
19	Finansinntekt og finanstransaksjon	-350 000	-391 605	
	Total	2 008 735	1 592 813	-21

*Utbetaling av stønad til hver enkelt flyktning er medregnet her. Se budsjett flyktninger pkt. 6.8.7

Flyktingebudsjettet er innarbeidet i NAVs totale økonomiske ramme. Budsjettet gjengis i egen tabell under pkt. 6.8.7. Inntekter og utgifter synliggjøres. Det er sannsynliggjort merutgifter til helsesøstertjenesten, det er overført kr. 200 000 i budsjett 2017.

6.8.3 Administrasjon NAV

NAV leder har daglige ansvar for drift av NAV Grane med både kommunalt og statlig tjenesteinnhold. Det kommunale tjenesteinnholdet er regulert av samarbeidsavtale inngått mellom Grane Kommune og NAV Nordland

Lønnsutgifter til Nav leder skal fordeles mellom stat og kommune i henhold til driftsavtale. Driftsavtalen ble 01.01.13 endret, Grane kommune skal fra dette tidspunkt dekke 50 % av lederlønn. Det er også fra samme tidspunkt refusjon av 50 % saksbehandlerstilling . Kontoret har fra 01.11.15 fått tilført nye oppgaver i forbindelse med bosetting av flyktinger. Vi har 100 % stilling som veileder /programrådgiver i flyktingetjenesten, i tillegg har kontoret ansatt 0.20 % stilling til vaktmesteroppgaver i flyktingetjenesten.

Driftsutgifter belastes i henhold til fordelingsnøkkel som basert på antall stillinger i kontoret. Grane kommunes andel er fortsatt 60 % av øvrige driftsutgifter, og Statens andel 40%.

NAV har stort fokus på kontakt med bedrifter, og målet er å øke overgang til arbeid/aktivitet for mottakere på stønader, da enten kommunal eller statlig, og oppfølging av flyktinger i introduksjonsprogrammet.

Sikre livsopphold i samsvar med Lov om sosiale tjenester, for de som oppsøker NAV og har et behov for denne hjelp. Økt fokus på barnefamilier. Utarbeide en individuelle planer for de som er i introduksjonsprogrammet ved bosetting av flyktinger, slik at den enkelte på best mulig måte integreres i norsk samfunnsliv og arbeidsliv.

Gir tilbud om rådgivning i forhold til gjeld og avtale om frivillig forvaltning av privat økonomi.

Sikre videreutvikling av kompetanse/kunnskap for den enkelte ansatt i NAV, dette for å fortsatt kunne gi et godt tjenestetilbud.

6.8.4 Sosialkontortjenester

Nav har fokus på tett og koordinert oppfølging av den enkelte bruker. Vi har benyttet statlige virkemidler der det har vært mulig. Vi ser også at det stilles krav til aktivitet der det er brukere som mottar full sosialhjelp. Vi har hatt et fåtall og bare i korte perioder.

For 2016 er det ingen økning i budsjettet, bakgrunnen for dette er det vi erfaringsvis har sett de siste år at vi har klart å ha lavt forbruk på sosialhjelp.

Det er fortsatt stor pågang på økonomisk forvaltning, i dag har vi 15 aktive saker. Vi har 10 aktive saker på gjeldsrådgivning. Dersom vi fortsatt har høy prioritet i nevnte sakene kan vi klare å begrense de kommunale utgiftene i stor grad. Optimal ressursbruk til denne arbeidsoppgaven ville vært om vi har hatt

ressurser til å bruke tilnærmet 100 % stilling. Det kunne da vært muligheter til å bidratt med opplæring av den enkelte bruker, som på sikt vill bli selvhjulpen.

Vi opplever fortsatt økning i 2016 på søknader om frivillig forvaltning. Det innebærer at vi overtar økonomistyring for brukerne. Det er et fagområde som må prioriteres høyt, da man ellers vil risikere at viktige regninger går til inkasso, stenging av strøm, og med dette øke kommunes utgifter.

Satser for økonomisk sosial hjelp foreslås å følge den statlige normen
Vurderingen er basert på regnskapstall fra, 31.08.2016

6.8.5 Kvalifiseringsprogrammet

I budsjett for 2016 er det planlagt at det skulle være to personer inne på kvalifiseringsprogrammet (KVP). Vi har deler av året hatt en person i KVP. Pr nå er det ingen som er aktuell til dette lavterskeltiltaket.

6.8.6 Husbankens tilskuddsordning.

Jfr delegasjonsreglementet i Grane Kommune, vedtatt av kommunestyret i juni 2010, ble Husbankens tilskuddsordning overført fra avdeling teknisk og næring til NAV. Vi har økning i antall saker, vi ser også at ordningen i større grad benyttes som bolig politisk virkemiddel, NAV Grane søkte ikke om nye midler i 2016 da det ble endret på kriterier for og muligheten til at NAV er delfinansierer.

6.8.7 Startlån som bruk til egenkapital

Bankene har tidligere akseptert bruk av startlånsmidler for å dekke krav om 15% egenkapital. Siden slutten av 2015 har vi merket stor innskjerping blant bankene i forhold til ikke å gi lån utover 85%. Bankene godtar dermed ikke startlån til bruk som egenkapital. Dette som følge av forskrift fra finanstilsynet.

Grane kommune ønsker å hjelpe vanskelighetsstilte inn på boligmarkedet, men denne innskjerpingen gjør dette krevende. Innskjerpingen har ført til at vi får hjulpet færre enn det vi ønsker. De samme tildelingene fra Husbanken må nå dekke hele boligkjøpet fremfor kun 15% til bruk av egenkapital som tidligere. Dette gjør at vi med midler fra Husbanken må inn med fullfinansiering i de fleste boligkjøpene for vanskelighetsstilte i Grane kommune. Det blir da færre person å fordele midlene fra Husbanken på.

6.8.8 Bosetting av flyktninger

Behovet for bosetting av flyktninger er i dag stort, det er mange som sitter i flyktning mottak som har fått et positivt vedtak om opphold i Norge, og ikke fått en tildelt kommune til bosetting. Dette er en Nasjonal utfordring, men det vil også gi kommunene om har vedtak om bosetting en utfordring.

Grane Kommune har et kommunestyrevedtak som beskriver bygging av boliger, og en bosettingsramme på inntil 20 i perioden 2015 – 2016. NAV Grane har pr.31.10.2016 - 26 flyktninger.

Det vil bli bosatt flyktninger i to boliger til, innen utgangen av 2016..

Med bakgrunn i familiegjenforening vil det muligens være behov for flere boliger, og vi vil da benytte kommunale boliger som ikke er opptatt, noe som kartlegges fortløpende.

6.8.9 Budsjett flyktingetjeneste

Total- alle sektorer samlet (Prosjekt 6400)

Art	Tekst	Budsjett 2016	Budsjett 2017
10	Lønn	3 890 000	6 456 205
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	331 600	553 400
13	Kjøp av tjenester		63 000
14	Overføringsutgifter	972 000	40 000
16	Salgsinntekter		-35 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	-5 193 600	- 6 766 000
19	Finanstransaksjoner		-311 605
	Total	0	0

Budsjett for flyktingetjenesten er utfra dagens situasjon (pr.01.11.16)

Budsjettet er utarbeidet slik at det blir holdt utenfor ordinær drift. År 1 ble ikke brukte midler satt av på fond. Disse midlene vil bli brukt på år 2 og utover, etter behov.

Integreringstilskuddet reduseres for hvert år, mens driftsutgiftene til kommunen ikke vil bli redusert tilsvarende. Derfor må ikke brukte midler på flyktingetjenesten kjøres inn i ordinær drift, men settes av på bundet driftsfond.

De aktuelle sektorer har blitt tilført midler som vist nedenfor:

Sektor 2- Oppvekst (Voksenopplæring)

Art	Tekst	Budsjett 2017
10	Lønn	1 548 783
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	59 000
13	Kjøp av tjenester	43 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	- 1 650 000*
	Total	783

Sektor 5- Helse(Helsesøstertjeneste)

Art	Tekst	Budsjett 2017
10	Lønn	200 000
13	Kjøp av tjenester	20 000
	Total	220 000

Sektor 6- NAV(flyktningetjenesten)

Art	Tekst		Budsjett 2017
10	Lønn	3 890 000	4 707 422
11	Kjøp av varer og tjenester- egenproduksjon	331 600	494 400
14	Overføringsutgifter	972 000	40 000
16	Salgsinntekter		-35 000
18	Overføringsinntekter fra Staten	-5 193 600	- 5 116 000*
19	Finanstransaksjoner		-311 605
	Total	0	-220 783

7 Investeringer

Investeringsbudsjettet for 2017 ble vedtatt september 2016. Investeringsdelen videre i økonomiplanperioden er ikke vedtatt.

Vedtak KS 51/16 – nytt klubbhus er tatt inn i økonomiplanen for prosjekter 2017.

KS- 051/16 Vedtak:

1. Investeringsramme for Grane kommunes investeringsbudsjett settes til kr 8 mill.
2. For Grane kommunes investeringsbudsjett 2017 prioriteres følgende tiltak som rådmannen arbeider inn i økonomiplan 2017-2021:

Tiltak	Kostnad	Finansiering
Ventilasjon kommunehus	300 000	Låneopptak
Bredbåndutbygging	1 000 000	Låneopptak
Barnehage lyd,lys	150 000	Låneopptak
Barnehage toalett	400 000	Låneopptak
Brannstasjon, fyring/varme	200 000	Låneopptak
Sandlager varme	400 000	Låneopptak
GBU uteområder	300 000	Låneopptak
GBU it utstyr	220 000	Låneopptak
GBU karamikkovn/skillevegg	150 000	Låneopptak
Sykehjem, senger	150 000	Låneopptak
Helse/omsorg, medisinsk utstyr og journalsystem	170 000	Låneopptak
Teknisk utstyr, oppmåling	200 000	Låneopptak
Veier og bruer	1 300 000	Låneopptak
Kloakkanlegg	1 400 000	Låneopptak
Bygningsvedlikehold	300 000	Låneopptak

Minibane/skøytebane, Stormoen	500 000	Låneopptak
Utescene, Bygdetunet	860 000	Låneopptak

Område	Finansieringsbehov				
	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	Sum
VAR					
Nedre Svenningdal kloakkanl.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Fiplingdal kloakkanlegg	400 000	200 000			600 000
Avløpsnett Svenningdal				3 000 000	3 000 000
Vann-avløp Mellommoen				5 000 000	5 000 000
	1 400 000	1 200 000	1 000 000	9 000 000	12 600 000
Øvrige					
Minibane/skøytebane Stormoen	500 000				500 000
Adm.bygg/ventilasjon	300 000				300 000
Sjueheim- nye senger	150 000				150 000
Medisinsk utstyr/journal-HO	170 000				170 000
Uteområde GBU	300 000				300 000
IKT- GBU (KS-12/15)	220 000	220 000	180 000		620 000
Skillevegg/keramikkovn-GBU	150 000				150 000
Toalett- Barnehage	400 000				400 000
Lyd/lys- Barnehage	150 000				150 000
Oppgradering- utleieboliger	300 000	500 000	500 000	500 000	1 800 000
Finsås bru	300 000				300 000
Veier og bruer	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Brannstasjon-oppgradering	200 000				200 000
Sandlager- oppgradering	400 000				400 000
Tekniskutstyr- oppmåling	200 000				200 000
Utescene bygdetunet	860 000				860 000
Bredbåndsutbygging	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Ny sjukeheim		50 000 000	20 000 000		70 000 000
Klubbhus (KS 24/16)	5 000 000				5 000 000
Adm.bygg/bibliotek		400 000			400 000
Inventar -Barnehage		250 000			250 000
Brannbil		1 600 000			1 600 000
Skur- søppelskur- GBU		300 000			300 000
Idrettsanlegg- rehab lysløype		500 000			500 000
Teknisk utstyr		200 000			200 000
Tjenestebil- teknisk		200 000			200 000
Utleieboliger- ungbo		300 000			
Adm.bygg carport		200 000			
Traktor			600 000		
Lekeplasser			100 000	100 000	200 000

Sum Øvrige	11 600 000	56 670 000	23 380 000	2 600 000	93 250 000
Sum samlet	13 000 000	57 870 000	24 380 000	11 600 000	106 850 000
Bruk av fond	5 000 000				
Investeringstilskudd					
Låneopptak	8 000 000				
Sum Finansiering	13 000 000				

(Tabellen ovenfor korrigeres etter formannskapetets behandling 23/11-16, i samsvar med den investeringsplanen formannskapet evt korrigerer/ tabell nedenfor)

7.1 Investeringsplan 2018-2020

INVESTERINGSPLAN 2018 – 2020

Tiltak	Beløp eks. moms	År	Avdeling Ansvar	Kommentar
Adm.bygg Bibliotek Oppgradering	400 000	2018	Teknisk / Næring Adm.bygg	Det er behov for oppgradering av biblioteket med bla. riving av vegger, montering av limtrebjelker, nye reoler, nytt gulvbelegg mm.
Barnehage	350 000	2018	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for å utvide gangen mellom avd. 3 og 4 pga. plassmangel. Dette kan gjøres ved å rive ut eksisterende toalett som ikke er i bruk.
Barnehage	100 000	2018	Teknisk / Næring Førskole	Det er behov for utskifting av en del inventar som er fra oppstart av barnehagen i 1994.
Grane Barne- og ungdomsskole og Stormoen skole	300 000	2018	Teknisk / Næring Skole	Det er behov for egne frittstående bygg / skur for søppeldunker ved begge skolene, samt tilgang til kontakter for motorvarmere ved GBU.
Grane Barne- og	200 000	2018	Teknisk /	Etappe 2: Det gjenstår en del

ungdomsskole Stormoen skole Uteområde			Næring Skole	arbeid med uteområdene ved GBU og Stormoen skole. En arbeidsgruppe har utarbeidet en plan for området.
Idrettsanlegg Rehabilitering lysløype	500 000	2018	Teknisk / Næring Idrettsanlegg	Det er behov for å rehabilitere lysløypa med utskifting av armaturer, stolper og stikkrenner mm. Det kan søkes om 50 % tilskudd fra tippemidlene. Arbeidet ble påbegynt i 2015.
Lekeplasser	100 000	2018	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Teknisk utstyr	200 000	2018	Teknisk / Næring Utedrift	Det er behov for innkjøp av en ny traktortilhenger da eksisterende henger ikke er lovlig i bruk. Det er brudd i bommen/rammen som ikke kan repareres. Det er også behov for innkjøp av mer stillasje. Leveres komplett med henger.
Utleieboliger og annen bygningssmasse Oppgradering utv.	600 000	2018	Teknisk / Næring Utleieboliger mm.	Det er et løpende behov for utvendig oppgradering av utleieboliger og annen bygningssmasse. Dette gjelder både tak, takrenner, vinduer og maling / beising. Det er et stort etterslep på dette driftsområdet.
Veier og bruer Oppgradering	1 mill	2018	Teknisk / næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Veier Asfaltering	900 000	2018	Teknisk / Næring	Vassbakkveien og Lavollveien

			Veier	
Kloakkanlegg	300 000	2018	Teknisk / Næring Vann og avløp	Gammelt anlegg, rør, kummer og infiltrasjon må skiftes ut.
Renseanlegget Nedre Svenningdal	1 mill	2018	Teknisk / Næring Vann og avløp	Nytt renseanlegg er prosjektert i 2017. Det er et finansieringsbehov på ca. 7.5 mill for å fullføre prosjektet. Norconsult anbefaler at eksisterende renseanlegg erstattes med et nytt anlegg. Eksisterende anlegg tilfredsstillende ikke kravene til rensing, og dessuten vil et nytt anlegg redusere driftskostnadene betydelig. Eksisterende anlegg medfører helseplager som hodepine for driftsoperatør. Jfr. rapport fra Norconsult.
Tjenestebil	200 000	2018	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Det er behov for å bytte ut en gammel arbeidsbil med en ny brukt.
Utleieboliger Leiligheter for unge Trofors	400 000	2018	Teknisk / Næring Utleieboliger	Forprosjekt vedr. bygging av kommunale leiligheter til unge i etableringsfasen.
Utleiebolig Fiplingdal	300 000	2018	Teknisk / Næring Utleieboliger	Tomannsboligen ved tidligere Fiplingdal skole anbefales sanert. Dette pga. at boligen er i svært dårlig forfatning. Eventuell restaurering vil medføre kostnader på kr 1 – 2 mill., men dette anbefales ikke. EL-tilsynet har gitt pålegg om utbedring av el.anlegget i den ene leiligheten. I tillegg er det behov for andre tiltak for å få leiligheten i brukbar stand til utleie. Antatte kostnader ca. kr 120 000,-.

				<p>Leiligheten leies ikke ut i dag, men EL-tilsynet har akseptert at strøm inntil videre kan være tilkoblet for å opprettholde varme om vinteren. Det anmodes om en avklaring på om boligen kan saneres.</p> <p>Jfr. FS-sak 042/15.</p>
IKT	220 000	2018	Oppvekst / kultur Skole	Ladeskap Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Totalt 2018	7 070 000			
Lekeplasser	100 000	2019	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Sykeheim Ventilasjonsanlegg Dørautomatikk	800 000 Settes i null		Teknisk / Næring Sykeheim	Ventilasjonsanlegget er gammelt og bør skiftes. Det bør også monteres dørautomatikk. Behovet vurderes på nytt dersom det blir bygd ny sykeheim.
Tjenestebil	200 000	2019	Helse / Omsorg Hjemmetjenesten	Det er behov for å bytte ut en tjenestebil med en ny brukt tjenestebil
Traktor	600 000	2019	Teknisk / Næring Biler og utstyr	Traktoren ble innkjøpt ny i 2014. I 2018 er traktoren 4 år og brukt i ca. 3500 timer. Det vil da være økonomisk gunstig å bytte traktor fremfor å fortsatt bruke den med påfølgende store driftskostnader. Antatt mellomlegg for ny traktor kr 600 000
Utleieboliger og annen	300 000	2019	Teknisk / Næring Utleieboliger	Det er et løpende behov for oppgradering av utleieboliger og annen bygningsmasse.

bygningssmasse Oppgradering				
Utleieboliger Leiligheter for unge Trofors/Hamarøy modellen evt	2 mill	2019	Teknisk / Næring Utleieboliger	Hovedprosjekt. Bygging av utleieleiligheter til unge i etableringsfasen.
Veier og bruer Oppgradering	700 000	2019	Teknisk / Næring Veier	Det er et løpende behov for oppgradering av veier. Gjelder massutskifting, grusing og skifte av stikkrenner. Det er også et stort behov for opprusting av bruer. Jfr. rapport fra Safe Control AS.
Renseanlegg og Avløpsnett Svenningdal	3 mill	2019	Tekniks / Næring Avløp	Det er behov for å ruste opp avløpsnettet i boligfeltet i Svenningdal. Det er gammelt og for liten kapasitet. Renseanlegg
Totalt 2019	6 900 000			
Grunnerverv Mellommoen	200 000	2020	Sentraladm.	Grunnerverv av areal til serviceformål ved ny innfartsvei til Trofors i forbindelse med bygging av ny E6.
IKT	180 000	2020	Oppvekst / kultur Skole	Elev og lærerPC Skrivere Jfr. KS-sak nr. 12/15
Lekeplasser	100 000	2020	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Vann og avløp til Mellommoen	5.0 mill	2020	Teknisk / Næring Vann og avløp	I forbindelse med regulering av Mellommoen til nytt område for service og veikro vil det bli behov for fremføring av vann og avløp.

Idrettsanlegg Klubbhus	400 000	2020	Teknisk / Næring Idrettsanlegg	Sanering av to gamle klubbhus og bygging av nytt lager inkl. teknisk rom for EL-installasjoner.
Adm.bygg Garsje / carport	200 000	2020	Teknisk / Næring Adm.bygg	Det er behov for en garasje eller en carport til parkering av kommunale tjenestebiler ved kommunehuset. Alternativt kan den gamle brannstasjonen være et alternativ dersom lager til hjelpemidler og politiets garasjer blir ledige.
Utleiebolig Fiplingdal	4,0 mill	2020	Teknisk / Næring Utleieboliger	Bygging av ny utleiebolig med to leiligheter til erstatning for sanering av tomannsboligen. Jfr. FS-sak 042/15.
Lekeplasser	100 000	2020	Teknisk / Næring Park og lekeplasser	Oppgradering av lekeplasser
Totalt 2020	10 180 000			

Nytt sykehjem på Trofors er holdt utenfor investeringsplanen 2018-2020, og vil bli fremmet som egen sak 1. halvår 2017.

7.2 Økonomisk oversikt investering

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	121	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	5 425	0	0
Kompensasjon for mva	1 841		0
Statlige overføringer	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	7 387	0	0
Utgifter			
Lønnsutgifter	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	24 674	6 100	13 000
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0
Overføringer	1 841	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	26 516	6 100	13 000
Finansstransaksjoner			
Avdrag på lån	322	425	389
Utlån	424	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	428	400	450
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	473	0	553
Avsatt til bundne investeringsfond	108	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	1 758	825	1 393
Finansieringsbehov	20 886	6 925	14 393
Dekket slik:			
Bruk av lån	16 828	6 100	8 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	935	425	919
Overført fra driftsbudsjettet	61	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	2 000	0	3 600
Bruk av bundne driftsfond	0	400	1 873
Bruk av ubundne investeringsfond	1 062	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0
Sum finansiering	20 886	6 925	14 393
Udekket/udisponert	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.3 Budsjettskjema 2A investering

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Investeringer i anleggsmidler	26 516	6 100	13 000
Utlån og forskutteringer	424	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	428	400	450
Avdrag på lån	322	425	389
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	582	0	0
Årets finansierungsbehov	28 274	6 925	14 393
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	16 828	6 100	8 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	121	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for mva	1 841		0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	6 360	425	919
Andre inntekter	0	0	0
Sum ekstern finansiering	25 151	6 525	8 919
Overført fra driftsbudsjettet	61	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 062	400	5 473
Sum finansiering	28 274	6 925	14 393
Udekket/udisponert	0	0	0

Alle tall i 1000 kr

7.4 Låneopptak

Det er i budsjett 2016 vedtatt låneopptak på kr. 8.000.000. Lånet tas opp med en nedbetalingstid på 20 år.

8 Vedlegg

8.1 Betalingsregulativ

Ansvar	Egenandeler	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %		
5 PLO	Inntekt inntil 2 G	180,00	pr måned		Sentrale satser foreligger desember			
	Inntekt 2G – 3G	976,00	pr måned					
	Inntekt 3G – 4G	1572,00	pr måned					
	Inntekt 4G – 5G	2301,00	pr måned					
	Inntekt 5G + Hjemmehjelp	3072,00 290,00	pr måned pr time					
Ansvar	Salg	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %		
5 PLO	Middag hel porsjon	70,00		70,00	Satsene ikke ferdigstilt	0 %		
	Middag liten porsjon	60,00		60,00			0 %	
	Kveldsmat/frokost	30,00		pr måltid			30,00	0 %
	Middag pårørende	70,00					70,00	0 %
	Utbringning av middag	15,00		pr måltid			15,00	0 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %		
PLO	Egenandel trygghetsalarmer 2016- analog	253,00	pr måned	253,00	5,00	2 %		
	Egenandel trygghetsalarmer 2016- GSM	280,00	pr måned	280,00				
Ansvar	Brukerbetaling sjukeheim	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %		
5 PLO	Døgnopphold	150,00	pr døgn		Sentrale satser foreligger desember			
	Dag/natt opphold	80,00	pr døgn					
	Langtidsplass- 75 % trygd Langtidsplass- 85 % kapitalinntekt							

	Avlastningsplass	Gratis		Gratis		
Ansvar	Brukerbetaling barnehage	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
2	Barnehage – hel plass	2 580,00	pr måned	2 730,00	150,00	6 %
OK	Deltidstilbud pr. dag	598,00	pr måned	634,00	36,00	6 %
	Halv plass	1 495,00	pr måned	1 585,00	90,00	6 %
	4 dager/uka	2 392,00	pr måned	2 536,00	144,00	6 %
	3 dager/uka	1 794,00	pr måned	1 902,00	108,00	6 %
	2 dager/uka	1 196,00	pr måned	1 268,00	72,00	6 %
	1 dag/uka	598,00	pr måned	634,00	36,00	6 %
	Ekstra dager barnehage	233,00	pr dag	247,00	14,00	6 %
	Utvidet åpningstid/ekstra timer/barnehage	52,00	pr time	55,00	3,00	6 %
	Mat- hel plass	240,00	pr måned	246,00	6,00	3 %
	Mat- halv plass	120,00	pr måned	123,00	3,00	3 %
	Mat- 3 dager/uka	144,00	pr måned	148,00	4,00	3 %
	Mat- 2 dager/uka	96,00	pr måned	99,00	3,00	3 %
	Mat- 1 dag/uka	48,00	pr måned	49,50	1,50	3 %
	Mat- Ekstradager	23,00	pr dag	24,00	1,00	3 %
	Kosepenger	60,00	pr dag	70,00	10,00	17 %
	Frokost på skolen, eksl. Mva	15,50	pr dag	15,50	0,50	2 %
	SFO-24,5 t/u, morgener/etterm./skolefridager	20,50	pr time	21,00	0,50	2 %
	SFO-18,5 t/u, etterm./skolefridager	20,50	pr time	21,00	0,50	2 %
	SFO-9 t/u, ettermiddager på skolefridager	20,50	pr time	21,00	0,50	2 %
	SFO- 9,5 t/u, skolefridag	20,50	pr time	21,00	0,50	2 %
	Ferietilbud SFO	20,50	pr time	21,00	0,50	2 %
Ansvar	Brukerbetaling	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
2 OK	Enetimer – barn og unge 22 ½ min./uke.	1 896,00	pr måned	1 944,00	48,00	3 %
	Enetimer voksne, 22 ½ min./uke.	2 200,00	pr måned	2 255,00	55,00	3 %
	Gruppeundervisning (3-6 elever) – 45 – 90 min/uke.	1 515,00	pr måned	1 553,00	38,00	3 %
	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 90 min/uke.	790,00	pr måned	810,00	20,00	3 %

	Gruppeundervisning (over 6 elever) – 30 – 45 min/uke. Salg av tjenester friv. lag / organisasjoner. Salg av tjenester til grunnskole / barnehage. Særskilte prosjekt.	393,00 75 % av kostnad 100% av kostnad Ihht. reel kostnad	pr måned	403,00 75 % av kostnad 100% av kostnad Ihht reel kostnad	10,00	3 %
Ansvar	Billettinntekt og utleie	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
2 OK	Fritidsbading – voksne. Fritidsbading – barn.	0,00 0,00		0,00 0,00	0,00 0,00	0 % 0 %
Ansvar	Fellingsavgift	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
4	Voksen elg	510,00	pr skutt dyr	510,00		0 %
Teknisk	Elgkalv	300,00	pr skutt dyr	300,00		0 %
	Voksen hjort	390,00	pr skutt dyr	390,00		0 %
	Hjortekalv	236,00	pr skutt dyr	236,00		0 %
	Saksbehandlingsgebyr- Fastsatt i forskrift av Landbruks- og matdepartementet					
	Jordloven- Deling og omdisponering			2 000	2 000	100 %
	Konsesjonsloven – Søknad om konsesjon			5 000	5 000	100 %
	Snøscooter					
	Kjøretillatelse dagkort Grane kommune	200,00		135,00	-65,00	- 33 %
	Kjøretillatelse årskort Grane kommune	875,00		900,00	25,00	3 %
	Kjøretillatelse ukeskort Grane kommune			360,00	360,00	100%
	Kjøretillatelse tre-dagerskort Grane kommune			225,00	225,00	100%
	Renovasjon eks. mva					
4	80 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
Teknisk	140 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	240 L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	360L	2 040,00		2 040,00	0,00	0 %
	660 L	9 342,00		9 342,00	0,00	0 %
	Volumavhengig gebyr eks. mva					
	80 L	369,00		369,00	0,00	0 %
	140 L	646,00		646,00	0,00	0 %

	240 L	1 107,00		1 107,00	0,00	0 %
	360L	2 546,00		2 546,00	0,00	0 %
	Kommunalt tillegg eks. mva	110,00		115,00	5,00	5 %
	Fritidsrenovasjon eks. moms	950,40		950,40	0,00	0 %
	Tvungen fom 2016					
	Hovedpostene for byggesaksgebyrer					
4	Byggetillatelse næringsbygg (200 m ²)	13 124,00		13 517,00	393,00	3 %
Teknisk	Byggetillatelse bolighus i 2 et. (120 m ²)	7 778,00		8 011,00	233,00	3 %
	Byggetillatelse mindre bygg/hytter (60 m ²)	4 909,00		5 056,00	147,00	3 %
	Endring av byggesak	1 170,00		1 205,00	35,00	3 %
	Godkjenning av foretak	2 240,00		2 307,00	67,00	3 %
	Meldingssaker	1 437,00		1 480,00	43,00	3 %
	Hovedpostene for oppmålingsaker					
4	Oppretting av grunneiendom 0-500 m ²	6 788,00		6 992,00	204,00	3 %
Teknisk	Oppretting av større grunneiendom	13 577,00		13 984,00	407,00	3 %
	Punktfeste, oppmåling	6 788,00		6 992,00	204,00	3 %
	Grensejustering, festegrunn, jordsameie	2 262,00		2 330,00	68,00	3 %
	Arealoverføring, kr 1 000 pr. daa over 0,5 daa	9 050,00		9 322,00	272,00	3 %
	Betjening av henvendelser, feltarbeid pr. time	1 131,00		1 165,00	34,00	3 %
	Timepris kontorarbeid	840,00		865,00	25,00	3 %
	Tinglysingsgebyr, tillegg til Statens kartverk	113,00		116,00	3,00	3 %
	Saksbehandlingsgebyr delingssak			2 000,00	2 000,00	
	Hovedpostene for vann- og avløpsgebyrer					
4	Tilknytting av vann	5 167,00		5 322,00	155,00	3 %
Teknisk	Tilknytting av avløp	5 121,00		5 275,00	154,00	3 %
	Årsavgift vann (bolig)	4 037,00		4 158,00	121,00	3 %
	Årsavgift vann (hytte)	2 018,00		2 079,00	61,00	3 %
	Årsavgift vann målt forbruk pr. m ³	14,50		15,00	0,50	3 %
	Fastpris pr. år/vannmåler pr. boenhet	2 662,00		2 742,00	80,00	3 %
	Årsavgift avløp inkl. slambehandling	5 332,00		5 492,00	160,00	3 %

	Årsavgift avløp målt forbruk pr. m ³	28,00		29,00	1,00	4 %
	Slamtømming inntil 4 m ³	1 812,00		1 920,00	108,00	6 %
	Slamtømming, tillegg pr m ³ over 4 m ³	312,00		322,00	10,00	3 %
	Utslippssak, sandfilter	1 878,00		1 934,00	56,00	3 %
	Utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann	1 965,00		2 024,00	59,00	3 %
	Feiing og brannvern					
	Feieavgift pr. pipeløp eks. mva	534,00		534,00	0,00	0 %
	Brannutrykning ved unødig alarm eks. mva	5 000,00		5 150,00	150,00	3 %
	Salg av info til Norsk Eiendomsinformasjon AS(Ambita-Infoland)					
	Landbrukseiendom/ Gårdskart	203,00		213,00	10,00	5 %
	Matrikelbrev	205,00		215,00	10,00	5 %
	Målebrev	106,50		112,00	5,50	5 %
	Kommunale festekontrakter/ festeavgift	106,50		112,00	5,50	5 %
	Godkjente bygningstegninger	296,60		311,00	14,40	5 %
	Ferdigattest/midlertidig brukstillatelse	106,50		112,00	5,50	5 %
	Vei, vannforsyning og avløpsforhold	101,50		107,00	5,50	5 %
	Kommunale avgifter og eiendomsskatt	106,50		112,00	5,50	5 %
	Restanser og legalpant	106,50		112,00	5,50	5 %
	Gjeldende planstatus med bestemmelser	155,50		163,00	7,50	5 %
	Hovedpostene for plan- og disp.behandling					
4	Behandling av planprogram	1 104,00		3 000,00	1896,0	172 %
Teknisk	Behandling av konsekvensutredning	2 206,00		3 000,00	794,00	36 %
	Disp. reg.planer som ikke krever høring	1 104,00		2 000,00	896,00	81 %
	Disp. reg.planer som krever høring	2 319,00		3 000,00	681,00	29 %
	Disp. fra k.planens arealdel LNF m/forbud	2 961,00		5 000,00	2039,00	69 %
	Disp. fra k.planens arealdel øvrige områder	1 324,00		3 000,00	1676,00	127 %

	Mindre vesentlig reguleringsendring	4 173,00		5 000,00	827,00	20 %
	Reg.pl.beh. – enkel plan i utbyggingsomr.	7 323,00		8 000,00	677,00	9 %
	Reg.pl.beh. – i LNF m/forbud og ressurskr.	22 076,00		25 000,00	2924,00	13 %
Ansvar	Leieinntekter	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
4	1/3 av hallen	302,00	pr. time	311,00	9,00	3 %
Teknisk	2/3 av hallen	363,00	pr time	374,00	11,00	3 %
	Hele hallen	424,00	pr time	437,00	13,00	3 %
	Halve hallen	1 815,00	pr dag	1 870,00	55,00	3 %
	Garderobes m/toalett	363,00	pr dag	374,00	11,00	3 %
	1/3 av hallen- private arrangement	363,00	pr time	374,00	11,00	3 %
	2/3 av hallen- private arrangement	424,00	pr time	437,00	13,00	3 %
	Hele hallen- private arrangement	484,00	pr time	500,00	16,00	3 %
	Halve hallen- private arrangement	3 630,00	pr dag	3 739,00	109,00	3 %
	Garderobes m/toalett- private arrangement	484,00	pr dag	500,00	16,00	3 %
	Auditoriet	605,00	pr gang	623,00	18,00	3 %
	Skolekjøkken/ kantine	484,00	pr gang	500,00	16,00	3 %
	Innebygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	3 630,00		3 739,00	109,00	3 %
	Utenbygdsboende, 10 prosent av brutto inntekt	6 050,00		6 232,00	182,00	3 %
	Kommunestyresalen	363,00	pr gang	375,00	12,00	3 %
	Formannskapssalen	363,00	pr gang	375,00	12,00	3 %
	Møterom kantine	330,00	pr gang	375,00	12,00	3 %
Ansvar	Utbetalinger	Sats 2016	Periode	Forslag 2017	Endring	Endring %
4	Skuddpremie kråke	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
Teknisk	Skuddpremie ravn	50,00	pr skutt dyr	50,00		0 %
	Skuddpremie mink	100,00	pr skutt dyr	100,00		0 %
	Skuddpremie mår	200,00	pr skutt dyr	200,00		0 %
	Skuddpremie rødrev	300,00	pr skutt dyr	300,00		0 %
	Skuddpremie gaupe	2 500,00	pr skutt dyr	2 500,00		0 %
Ansvar	NAV					

<p>6 NAV</p>	<p>Enslige Ektepar/samboere Person i bofellesskap Barn 0-5 år Barn 6-10 år Barn 11-17 år Lav sats for livsopphold i Grane kommune: 50 % av statlige veiledende satser.</p>	<p>5 700,00 per måned 9 500,00 per måned 4 750,00 per måned 2 200,00 per måned 2 900,00 per måned 3 700,00 per måned</p>	<p>Sentrale satser. Blir vedtatt desember 2016.</p>
--------------------------------	---	--	---

